

«SLOVENE» volja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 180—
za pol leta 90—
za četrt leta 45—
za en mesec 15—
Računništvo celoletno K 240—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 30—
za inozemstvo 35—

SLOVENE

Inzerati:
Enostopenjska poltiskarica (50 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 6—
poslana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/9 mm K 15.
Izjava vsakega izvenrednega
nedelja in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nehranjena pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 23.511, bosn.-herc. 7563.

11. novembra 1920.

Iz poročil o poteku pogajanj med ita-
lijanskimi in jugoslovanskimi delegati na
rivijeri se da brezdvomno ugotoviti, da
italijanska vlada že a priori noče popu-
stiti od svojih zahtev. Te gredo v glavnem
za tem, da se med Jugoslavijo in Italijo ro-
tegne meja po hrbtu julijskih alp preko
Nanosa in Snežnika, ki bi imel pripasti
Italiji skupaj s celo Istro. Tako bi Italija
mejila brez vsega na neodvisno reško re-
genco in poleg tega pripojila k sebi še ne-
katere najvažnejše kvarnerske otoke, pre-
puščajoč nam edino Dalmacijo. Vsi ta
dežela ne bila samo nezaščiten proti vsa-
kemu napadu s morske strani, marveč bi
moral trpeti v sebi še neodvisno državo,
podrejeno Rimu, ako končno še uvažje-
mo dejstvo, da mejo preko julijskih vršin
v slučaju vojske odpira Jugoslavija na ste-
žaj italijanski invaziji, pač ne more biti
tudi za najspravičnejšega politika niti be-
sede o tem, da bi Jugoslavija šla na tako
spravo z Italijo.

Mi gotovo nismo šovinisti niti smo na-
merjeni žugati Italiji z vojsko, ki bi pome-
nila neizmerno nesrečo za ljudstvo to in
onstran julijskih alp. Tudi se zavedamo,
da končna ureditve Jugoslavije ni mogoča
brez vseh pravic. Tako spravičnost od naše
strani pa bi mogla le olajšati končno likvi-
dacijo jadranskega vprašanja, ako bi Ita-
lija imela količnik čuta za pravičnost in za
potrebo dobrega sosedstva z nami ter vsaj
nekaj treznega razuma, ki bi ji rekel, da
se bo vsako nasilje nad nami v bodočnosti
na njej krvavo maščevalo.

Moderna Italija sploh nima čuta zmer-
nosti; na njej je vse pretirano, napihnjeno
in kričavo, od zavzetja Rima do eritrejske
kampanije in Vittorio Veneta. Velicina sta-
rega Rima se je v njegovih potemtih izro-
dila v glumaštvo. Toda Giolittij bi prič
prisovali toliko samostojnega mišljenja,
da bi vedel presoditi vprašanje bodočega
razmerja z Jugoslavijo z nekoliko širšega
vidika nego poslavni norci, ki se širšega
okoli D'Annunzija. Mi lahko čakamo, ko
se bodo vsi narodi, ki so vsled versailleske-
ga miru globoko oškodovani, toliko kon-
solidirali, da pokoredo vprašanje temelji-
tega pretresa sedanjega kaotičnega stanja
v Evropi, Italija pa bi lahko pomislila, da
nobena država, ki bi v takem slučaju pri-
šla zopet do veljave, ne bo nje trpela v
Trstu! Laški nacionalisti naj se napihujejo,
kolikor hočejo, resnica je in ostane, da so
za Trst sigurni le, če jim ga mi garantira-
mo. Niti okrepjena Nemčija niti Rusija, pa
tudi ne tista donavska federacija, ki roji
Francosom in Angležem po glavi, ne bodo
pustili Lahov gospodariti v Trstu in sploh
ob obalnih Adrije. Italija nas more oropati
ene tretjine naše zemlje samo, ker je tre-

nutno politični položaj v Evropi tak, da
dopušča tako nasilje; trajnega pomena pa
to ne more imeti kakor je nima n. pr. ane-
ksija Besarabije ali katerikoli brutalni akt,
ki se je tekom teh par let izvršil na račun
brezračnih držav in narodov v Evropi.

Če je Italiji na tem, da si iz Jugosla-
vije naredi neizprosnega sovražnika, in
izkoristi njen trenutni položaj, zanašajoč se
na današnji grupacijni veselje, ki je od dan-
es na dan — naj le na nas pritiska in
grozi z aneksijo do Logatca, Glavno je, da
se naša delegacija ne da terorizirati. Saj je
naravnost poniževalno za ugled naše dr-
žave, da Giolitti sedi v Rimu in pusti spo-
ročit, da pride v San Margherito šele, ko
bodo naši delegati sprejeli italijanske po-
goje, medtem! — se je naš ministrski pre-
sednik potrudil sam v Italijo. Ako je Ita-
lija mislila tako voditi pogajanja, bi bila
lahko Belgradu poslala ultimatum, ne da
bi sploh sprožila razgovore na rivijeri. Po-
tem pa tudi ne razumemo, na kakšni r-
nivi grof Sforza naglašuje potrebo trajnega
sporazuma v obojestranskem interesu. La-
ški pogoji so samo v trenutnem interesu
Italije in zato tak »sporazum« ne more
biti niti trajen niti v našem interesu; de-
jansko ni v interesu ne ene ne druge strani.
S kakšnim pojmanjem položaja je prišel
Sforza na pogajanja, kaže to, da smatra
dejstvo, ako Italija zapusti Dalmacijo kot
odstopitev laškega ozemlja Jugoslaviji! Tu-
di je značilno, da se Italija noče pogajati o
vseh vprašanjih, ki se tičejo medsebojne-
ga razmerja, v celem, ampak je izsilila ob-
ravnavo po posameznih točkah, kar kaže,
da ji ne gre za pameten sporazum z obo-
jestransko več ali manj enakomerno poraz-
deljenimi ugodnostmi in žrtvami, ampak v
prvi vrsti za to, da obdrži malodane vse,
kar je vsled srečnega slučaja ob razpadu
prostoovoljno umikajoče se avstrijske ar-
made brez odpora zasedla. Zakaj zmagi pri
Vittorio Veneto se ima Italija zahvaliti ne
toliko svojim generalom kolikor slovan-
skim polkom, ki so se takrat uprli in pu-
stili Italijane prodirati v dobri veri, da Ita-
lija tega položaja ne bo izrabila zase. Tudi
na to je zdaj dobro Italijo opozoriti.

Mi ne dvomimo niti najmanj, da bo
naša delegacija z dostojanstvom, ki je v
tako važnem trenutku primerno, odklonila
takšno, kako nas hoče Italija prisiliti, da
podpišemo njene pogoje, še preden so se
začela o njih resnično pogajanja. Za to
naši delegati niso prišli v Sv. Margherito.
Direktno ali indirektno si ne pustimo ni-
česar diktirati. Če hoče Italija izvršiti to,
naj ga izvrši brez pogodbe in brez naših
podpisov. Dolžnost naših delegatov pa je
v slučaju, da Italija vztraja pri svojih za-
htevah, da vstanemo in gredo. Potem bo
jugoslovanski narod Italiji odločno pove-

dal, da zahteva zase vse slovansko ozem-
lje najmanj v tistem obsegu, kakor so šle
meje med Italijo in bivšo Avstrijo, ako
Italija ni zadovoljna s Trstom in nas hoče
oropati ozemlja, ki nikoli ni bilo sporno!
Trenutno je Italija lahko obrdži, toda den
ni daleč, ko bo izgubila ne le to, ampak še
ono, kar bi ji bili mi radi ali neradi pri-
znali. Italija je veliko grešila na račun ce-
le Evrope in njeno »veličje« sloni na tako
trhljih tleh, da se bo ob prvem svetovnem
sunko razsulo. Kakor smo že rekli: Mi la-
hko čakamo. Naši delegati pa nimajo, ako
se gospod Giolitti kapricira na Snežnik,
nobene druge poti nego: nazaj domov.

Pogajanja z Italijo.

LDU S. Margherita, 9. nov. (DKU)
Agenzia Stefani poroča: V diplomatskih
krogih smatrajo položaj za resen. Italijan-
ska vlada, ki je sporazumno z javnim mne-
njem in s parlamentom postavila minimum
italijanskih zahtev, stoji mnogo bolj ome-
jenemu pojmovanju velikega problema po
Jugoslovanih nasproti. Dr. Trumbić, ki je
uvidel, kako važna je določitev italijanske
meje na Snežniku, je ponudil to goro samo
kot koridor brez gorovja, ki edino varuje
Trst. Italija je iz lastnega nagiba ponudila,
naj se pomakne meja tako daleč od Ljub-
ljane, da bi bilo to mesto prav tako daleč
od meje kakor Trst. Trumbić mimo dru-
gega tudi noče priznati suverenitete
Italije nad otokom Cresom. Italijanski di-
plomatski krogi so jako presenečeni za-
radi nepopustljivosti dr. Trumbića, ne le z
ozirom na ogromne ozemeljske pridobitve,
ki bi pripadle Jugoslaviji v Dalmaciji in na
otočju, ampak tudi z ozirom na daleko-
sežni program političnih in gospodarskih
koristi, katere mu je ponudil minister
Sforza. Vsekakor so najbolj uperjeni pri-
stati sporazuma zadovoljni, da je Italija
vse storila, da bi pokazala svojo voljo za
spravljeno rešitev.

LDU S. Margherita, 9. nov. (DKU)
Agenzia Stefani poroča: Jugoslovanski de-
legati so imeli vse dopoldne in prve ure
popoldne dolga posvetovanja. Potem se je
popoldnevarjal dr. Trumbić z ministrom
Sforzo in Bononijem ter z italijanskimi
veščaki. Splošni vtis je ta, da so dospeli
do odločilnega obratnice v ureditvi jadrans-
kega problema. Goji se, da je jako slaba na-
da, da bo jugoslovanska vlada kot tolnač
pravih interesov in potreb svojih narodov
umela udeleževati duha sprave pri rešitvi
problema, ki se mora urediti v interesu
evropskega mira.

LDU Zagreb, 10. nov. (ZNU) »Veče-
poročila iz S. Margherite: Danes je bila
sklicana seja ob desetih. Italijanska dele-
gacija je predložila pogoje, ki jih je stavila

po najnovejši instrukciji, katero je dobila
iz Rima. Pogoji so zelo težki, bodisi glede
Istre, bodisi glede Reke in Dalmacije.
Danes dopoldne so se sestali naši dele-
gati, da se posvetujejo o teh pogojih, opol-
dne pa bo sklicana konferenca. Zaradi no-
vih težko vlada med našimi delegati ne-
razporejenost.

LDU Belgrad, 10. nov. (ZNU) »Prav-
da« je dobila od svojega posebnega poro-
čevalca v S. Margheriti naslednje inform-
acije: Italijanska vlada stavlja v pogajanjih
nastopne zahteve: Italijanska meja mora
iti po Julijskih alpah, od Triglava na pa-
ščajoč nam na vzhodu Idrije, od Nanosa
do Snežnika po mejah londonskega pakta,
od tam pa naravnost na Kantrido. Italija
zahteva zase obstojno in St. Peter. Av-
strija pa ima dobiti veliki kolodvor na Je-
senicah. Reka mora biti neodvisna država
in mejiti ob Italijo. Meje te države bi imele
biti one, ki jih je nekdanji imperij separa-
ratum. Italija se odr-ka Dalmaciji razen
Zadra, ki bi se imel pripojiti Istri, torej
priti pod italijansko suvereniteto. Italija
zahteva dalje otok Vis in demilitarizacijo
vse obale do Kotora. Glede črne gore ita-
lijanske zahteve niso jasne. Italijansko
časopisje je še vedno nepomirljivo, kar
napravila slab vtis. Ze pri prvih pogajanjih
in ponedeljak se je opazil napetost in je
splošna atmosfera zelo resna. Povsem
kaže, da je manj upanja na uspeh, kakor v
januarju. Današnji dan je kritičen dan za
pogajanja.

LDU Zagreb, 10. nov. (ZNU) »Rieč«
je prejela od svojega posebnega poro-
čevalca iz S. Margherite vest, da so Italijani
napram nam zelo vjudni. Ljubeznost pa
se kaže samo v zunanjem občevanju. Ze
pri prvi izmenjavi misli se je pokazala cela
kritičnost položaja. Na naše delegate je
napravilo neugoden vtis dejstvo, da Gio-
litti ni prišel k pogajanjem, čeprav se jih
na naši strani udeleži dr. Vesnić. Dejstvo,
da pride on k pogajanjem samo, ako bi se
dokazal uspeh, se zelo nepovoljno kome-
ntira. V naših krogih imajo zelo malo upa-
nja za dovoljen potek pogajanj. Prvi dan
pogajanj so metali italijanski nacionalisti
na avtomobile jugoslovanskih delegatov
listke z napisom: »Reka in Dalmacija sta
italijanski Italijani so se postavili na sta-
lišče, da je z izločitvijo Wilsona razbit
protitalijanski blok. Menijo, da se je pri-
ateljstvo Francije napram Srbiji veled
panslovanskih težnjah Jugoslavije precej
ohladilo. Radi tega bo pri pogajanjih da-
jala direktive Italija. — Večraj ni bilo ple-
narne seje delegacije. Mesto tega je poslal
grof Sforza dr. Vesniću in dr. Trumbiću
instrukcije, ki jih je sinoči dobil iz Rima.
Nove instrukcije vsebujejo za nas zelo
težke pogoje. Misli se, da so italijanski po-

LISTEK.

Voislav Molé: Tristia ex Siberia.¹

Iz generacije, ki je nastopila nepo-
sredno po prvih uspehih naše »moderne«,
se je uveljavil in samosvoje umeril Voje-
slav Molé. Okoli leta 1904 se je oglašil Spi-
gnjev v »Slovanu« in »Zvonu« in bil poleg
Vladimira Levstika najplodnejši. Leta 1910
je povezal svoje pesmi v zbirko »Ko so
cvele rože...«. Vsebinski karakteristikon
te zbirke je mladost z vsemi sanjami in
hrepenenji, ki jih je polno glasno srce. For-
malna stran pesmi pa je umerjena, rekli
bi, klasiistična: najprijetnejše so mu
stalne oblike od antičnih form do renesan-
sne soneta, tercina in stance, ki jih naj-
no zahtevajo iskani motivi. Kljub pestrenu
in izbrušenemu jeziku pa zbirka ni ogrela
in pridobila čitateljstva. Preveč je stal v nje-
nem ozadju etimološki zgodovinar.

Svetovna vira je potegnila tudi Moleta
v krvavi ples in ga vrgla v 53 mesečno
življenje vojnega ujetnika v Sibiriji. Ves
ta čas smo v naših leposlovnih revijah po-
grešali njegovega imena. Jaz sem za svojo
osebno prižkoval od naših ljudi, ki jih je

bičalo veliko trpljenje, velikih odkritij in
novih besed. Vrnili so se in prva zbirka iz
onstranstva, ki nam je domovincem ne-
znano, je Moléova zbirka Tristia ex Sibe-
ria. — Mene je razočarala.

Ne toliko vsebinsko ko formalno. —
Molé je to sam čutil in se opravičuje: »Mor-
da se bo temu ali onemu zdelo čudna ob-
lika nekaterih pesmi, zlasti distih, sapfič-
ne kitice in heksametri. Saj vendar živi-
mo v časih literarnih (—) mnogokrat žali-
vog zasoh: literarnih (—) programov...
Po mojem mnenju programi
nikdar niso bistveni. Vsebinska
postaja v poeziji samoposebi
loma, kadar jo je prepojebo
življenje, in čimveč je v njej
globokega življenja, tem not-
nejša je umetnina. Odločilna
in važna je pri tem edinola
pesnikova individualnost, ki
najde za svoje preživljanje
najbolj odgovarjajoči izraz«
(Str. 6—7)

Meni se označene forme ne zdijo prav
nič čudne — nasprotno: vesel sem jih, zla-
sti sapfični, v katerih je pri nas Molé
menda edini mojster, in kar sem podčrtal,
podpišem. In vendar nisem zadovoljen.
Molé je ostal formalno isti ko v svoji prvi
zbirki, le motivni panorami je premaknil:
aktualen je in bo našim ljudem, ki so
prišli iz ujetništva, v spomin in meditacijo.

Hrepenenje po domu, reminiscence in
impresije ter razmišljanja so vsebinska »Tri-
stia«. Nil novi sub sole: Moletov drug iz
Ponta, Ovid, je pred 2 tisoč leti živel in
pregnanstvo, je isto čustvoval in v njego-
vih Tristia in Ex ponto dobiš čuda slične
paralele.

Ob Moletovem uvodu ti pride nehoti
na misel Ovidova tožba: pro libris arena et
arma solum (Tristia III. XVI. 18.) in ob
besedah: »Z malimi izjemami so vse na-
stale šele tekom leta 1919, ko nisem
bil več ujetnik in so se v večji
tišini in miru lažje zbrale in
osredotočile izmučene misli«
(8), čutiš, kako ti pleneram amor am-
rum govori:

Carmina proveniant animo defuncta carapo:
audita sunt subitae temporis astra quassa.
Carmina secutum arbitris et astra quassant:
me mare, me ventis, me fera hostes homines.
Carminibus aether canis chaos: ego peccatis equant
Racurum linguo iam puto lampas meos.
(Tristia I. 1. 30—44.)

Kot Molé smo z Ovidom to resnico vsi
občutili, a Molé je grešil, ker svojih do-
življenj ni neposredno podal, izli v verzce,
ki bi bili vernejša silka in vse drugače
zgradili. Pesmi, kakršne nam je dal, so po
zgoraj njegovih izjavi le »Nachempfindung«:
in so zato dosti izgubile naglode nato, da
ni pesnik, temveč umetnostni zgodovinar
diktiral forme! To je, kar me je razočaralo

in dvomim, da je našlo »preživljanje naj-
bolj odgovarjajoči izraz« —

Tristia je posvetil Molé svoji ženi,
ki je žarišče vseh njegovih spominov, hre-
penenj in sanj. V antično vazo si je vrtal
čudovito lepo svoje življenje in ob sibir-
skem pismu, namenjenem njej, ti je, ko da
bereš Ovidova poslanice njej, n. pr. I. 8,
III. 3 in druge, in čutiš Moletovo ljubezen,
ki kliče: carminibus virescunt tempora in omne
mela! (Ovid I. 6, 36.)

Kakor Ovid prijateljem, piše hali Molé
Zapadcu in kakor govori rimski exul o li-
terarnih vprašanjih, se jih dotakne slovans-
ki ujetnik v »Odločilu iz dramatičnega
prologa«, da, in kot si je postavil Nasso epi-
tel (III. 3. 74—76), si ga je tudi Molé (21).
Vse impresije iz sibirske zemlje odgovor-
jajo Ovidovim iz Ponta:

Quocumque aspectu, nihil est nisi moeroris imago,
quasi dubia lumen mentis, incognitus precor.
(I. 11. 38—44.)

Ima Pavlova molitveno turkulicno molit. (Slovenski v. 34.)

Ob »Vrhovnih molitvah« (str. 26) v »Ovih
pesmi« (str. 65) mislim spet na verzce Ovidove
v tej in oni poslanici, kjer uvodoma ali na
drugem mestu govori o svojih težjih in ver-
zih, n. pr. v I. 1. 7. in III. — Iz »Sibirskih
sonetov«, ki so nastali pod duševno in te-
lesno depresijo, odmeva:

Tot mala cum pennis, quot in aethere sidera lucens
parvulus quot alius corpora pulvis habet.
(I. 3. 17—18.)

¹ Nova knjižnica 6. 1. 1920. — Založila in iz-
dala Nova založba v Ljubljani. Tiskal Ant. Strehar
v Kamniku. Str. 137. Cena: broš. 30 K, vez. 38 K.

goji nesprejemljivi in daleč nadkriljujejo vse ono, kar se je mislilo, da bo zahtevala Italija.

LDU Belgrad, 10. nov. (ZNU) »Politika« je dobila od svojega posebnega poročevalca iz S. Margherite z dne 8. t. m. nastopno vest: Pogajanja glede določitve meje na kopnem v Sloveniji in Istri, ki so se danes pričela, se bodo jutri končno veljavno končala in prinesla odločitev. Če se današnjih težkoč ne bo moglo obvladati, bodo pogajanja onemogočena. Grof Sforza se ni sprejel novinarjev. Vendar pa je sinoči izšel italijanski komunike, ki trdi, da se bodo uporabila vsa najboljša sredstva, da se dospe k cilju.

LDU Zagreb, 10. nov. (ZNU) »Večer« poroča iz Belgrada: Ministrstvo za notranje stvari dobiva vsak dan poročila iz S. Margherite. Najnovejša poročila pravi, da so italijanske zahteve nad vsako pričakovanje intransigentne in nesprejemljive. V belgrajskih krogih vlada pesimistično razpoloženje napram Italiji. Vidi se, da Italija ne namerava dokončati pogajanj. Mogoče je, da se pogajanja ne bodo dovršila, temveč prekinila.

LDU Belgrad, 9. nov. (ZNU) Iz Rapalja poročajo: Giolitti menda ne bo prišel v S. Margherito, dokler naši delegati ne pristanejo na glavne pogoje italijanske delegacije. Italijani zahtevajo poleg utrditve mej neodvisnost Reke s posebnimi pravicami italijanskih državljanov, Reka pa bi se morala dotikati Italije. Zahtevajo tudi nekatera dalmatinska mesta in otoke. Verjetno je, da bi se v takem primeru moral vrniti tudi ministrski predsednik dr. Vesnić, ker naši delegati ne bi mogli sprejeti takih pogojev in bi drugi delegati ostali v S. Margheriti, da počakajo na nadaljnje instrukcije naše vlade.

LDU Belgrad, 9. nov. (ZNU) Iz Rapalja poročajo: Delegat Volpi, ki je osebno mnogo sodeloval za sklicanje konference, je bolan in ni mogel priti. Vendar pa smatrajo, da bo tudi on prišel na konferenco. Volpi je osebni prijatelj g. dr. Vesniča in bi za delegacijo bilo njegovo sodelovanje zelo koristno.

Preganjanje koroških Slovencev.

Ententa pod komando Nemške Avstrije.

Ljubljana, 11. novembra.

Avstrijski kancler dr. Renner je izjavil napram zunanjemu svetu, da bo Nemška Avstrija skrbela za kulturne in nacionalne potrebe koroških Slovencev ki pripadejo Nemški Avstriji. Isto je poudarjal nemški koroški deželni zbor v St. Vidu in po izvršenem plebiscitu je ponavljal isto pesem nemški zastopnik v plebiscitni komisiji, ki je izdal v istem smislu tudi proglas na koroško prebivalstvo. Poznamo koroške Nemce in smo vedeli, da so vsa ta zatrevanja o zaščiti slovenskega življa na Koroškem le pesek v oči. Ententni zastopniki na Koroškem naj dobe v roke te platonične nemške izjave, da morejo sporočiti svojim vladam o korektnem postopanju nemško-avstrijske vlade, ki odgovarja določbam st. germainse mirovne pogodbe o zaščiti narodnih manjšin.

Dejansko uganjajo Nemci in nemškufarji na Koroškem pred očmi plebiscitne komisije nasilstva najgrše vrste in o kaki zaščiti Slovencev ni niti govora. Že prve tedne po plebiscitu je Nemška Avstrija dokazala, da noče ali pa je nezmožna upravljati slovensko ozemlje na Koroškem po jasnih določbah st. germainse mirovne pogodbe.

Slovenske koroške rojake - uradnike odklanja, duhovnike izganja in hujska nanje »Heimatsdienste«, da jih preženejo z brutalno silo.

»Domače portrete na tujih tleh« vidim z izrazitimi potezami Ovidovih sentenc, a v poetovem srcu bridko spoznanje:

Omnia iam flent, fieri quae posse negabam,
et nihil est, de quo non sit habenda fides. (I. 8. 7-8.)

»Na Oceanus« in v »Južnih sonetih« je pesnik že bolj doma ko na poti in zato se mi zdijo vtisi vse prešibki.

Sodba, ki ostane in bo držala, je: Molč je ostal umerjen in klasično usmerjen kot je bil »Ko so cvele rože...« Tudi jezik mu je ostal, izklesan in izbrušen ob isti retoriki in besednem zakladu, če izvažemo »vršine« (33) in »spletnje« (123) in oblike »vrvenij, mnenij, hrepenenij« (123). Sre, kakor sem rekel, ne bo razvnel, a kdor se križa pred »vrtoglavo mladino« in človek, ki pozna Ovida in sploh klasike, bo vendarle z zanimanjem spremljal Moleta.

Knjigo je opremila »Nova založba« tako, da ji ne more reči avtor z Ovidom:

»Vade, sed incultus, qualem decet exulis esset
infelix habitum temporis huius habet! (I. 1. 3-4.)

Dr. Joža Lavrenčič.

Podnart. 7. novembra 1920.

Prošt Gregor Einspieler je šel po svojo pohištvo v Tinje v mnenju, da je tam še jugoslovansko orožništvo, ki pa je ravno malo prej odšlo. Od Heimatsdiensta nauhujskana druhal v Tinjah, ki so sploh znane po surovosti nemškutarskega, od Nemcev zapeljanega in posurovelega prebivalstva, je že naloženo pohištvo s silo odvzela in častitljivega gospoda prosta pretepala, ga suvala in mu pljuvala v obraz. Nemško orožništvo je bilo naprošeno za pomoč in je prosta le v toliko štčtilo, da ga druhal ni ubila, sicer je pa izjavil orožniški poveljnik, da ga ne more štčtiti, ker se noče zameriti domačemu prebivalstvu. Prošt se je pritožil pri distriktnem svetu v Pliberku. Ta pa je odgovoril, da ne more prevzeti odgovornosti za njegovo varnost, mu poslal avtomobil in ga dal odpeljati ter izložiti na meji Jugoslavije.

Preteklo nedeljo so privedli Nemci in nemškutarji v Velikovec plebiscitno manifestacijo, pri kateri so zasramovali našega kralja, ki ga je v sprevedu predstavljaj našimljem Velikovečan z napisom »srbski kralj« čez prsi. Italijansko zastavo so Nemci ovenčali.

Plebiscitna komisija je poučena o napadih, ki so jih izvršili zadnji čas Nemci in od njih najeti slovenski renegati. Kaj je storila v zaščito slovenskega prebivalstva? Izjavlja, da ne more jamčiti za varstvo slovenskega prebivalstva! Ista plebiscitna komisija je prej z občudovanjem vredno vztrajnostjo preiskovala vsako, še tako neutemeljeno nemško pritožbo zoper naše oblasti in od svojih zahtev niti za las ni opustila, čeravno naše oblasti nobenemu

V boj za ljudsko ustavo!

Tretji poziv dr. Tavčarju.

Velepoštovani gospod župan! Ker bi se nam ne zdelo vestno, o politiku, kakor ste Vi, gospod župan, neupravičeno in nepremišljeno trditi, da se poslužuje proti svojemu političnemu nasprotniku dr. Gosarju kot glavnega in najbolj uspešnega sredstva — neresnice, Vas naprošamo, preden bi morali to kot žalostno dejstvo pred javnostjo ugotoviti, da bi nam blagovolili dati še eno pojasnilo.

Razvijaje svoj »programni« govor v hotelu »Union« ste obravnavali tudi položaj Ljubljane in izjavili, da hoče dr. Gosar razlstiti in celo brez odškodnine vse hišne posestnike, mesarje, trgovce in obrtnike. »Povsod boste, prijatelji, odstavili in na vaše mesto bodo stopili Gosarjevi gospodarski sovjeti. Ti sovjeti, dragi Ljubljančani, bodo vaši hišni lastniki, vaši trgovci in tudi vaši tovarnarji.«

Dr. Gosarjev programni govor, ki ste ga čitali, če ste nanj reagirali, vsebuje glede mest in občin in tako tudi glede Ljubljane ta-le stavek: »Spekulacija s stavbišči se mora onemogočiti; mesta in občine naj imajo pravico, da smejo važna stavbišča pod primernimi pogoji razlstiti.«

Blagovolite nam, velepoštovani gospod župan, pojasniti, kako ste mogli trditi, da hoče dr. Gosar razlstiti in celo brez plačn o vse hišne posestnike, mesarje in trgovce, ko ste vendar vedeli, da dr. Gosar tega nikjer, nikdar in nikoli ni zahteval. Upamo, da se strinjamo popolnoma z Vami, častiti gospod župan, da resnica in neresnica nista stvari, katere sme človek, posebno če je v spoštljivejših letih, nalanko vzeti in z njimi po svojih agitacijskih potrebah operirati. Trdno smo uverjeni, da se strinjate z nami, častiti gospod župan, da smatramo resnico za temelj in predpogoj vse politične poštenosti in dostojnosti v našem javnem življenju. Ker upamo, da se z nami v tem gotovo strinjate, blagovolite nam, častiti gospod župan, povedati, kako imenujete Vi človeka, ki z neresnico, oziroma resnico tako ravna, in povejte nam pri tej priliki tudi, kakšen prostor zasluži tak mož po Vašem mnenju v krogu poštenih in dostojnih politikov. Mislimo, da se ne varamo in da smemo računati z Vašim pritrdilom, ako trdimo, da bi morali, častiti gospod župan, taki možje v interesu naše politične kulture in javne dostojnosti zleteti iz našega javnega življenja.

Ker ste z nami glede tega ene misli, nam boste, častiti gospod župan, gotovo dali rade volje pojasnila, za katera smo Vas zgoraj naprosili.

Dr. Tavčarjeva ljubezen do Primorcev.

V zadnjem času se vse stranke kar cedijo ljubezni do nas Primorcev in gledajo poželjivo na naše kroglice, a ni še daleč dan, ko nas je razglasilo glasilo dr. Tavčarjevo za verižnike in kazalo na nas, češ, tam neha vse tvoje rodoljublje. Takrat menda niso še gospodje okoli »Slov. Narod« vedeli, da dobimo tudi mi kroglice v roke, danes se nam pa dobrikajo in hočejo izvabiti iz nas glasove za svojo stranko. Kar čez noč smo dobili na veljavni, imamo pač vsak po en glas. Predno pa oddamo glasove oni stranki, ki se imenuje stranka »malega človeka« in »ima dobre zvezce«, si moramo priklicati še sledeče v spomin: Nekateri izmed nas so že tretjo zimo

Nemcu niso niti lasu skrivile po krivici, marveč uporabljale zakon, kjer in kadar so ga morale! Slovensko prebivalstvo je pa bilo sploh od nekdanj mirno in je po svoji poštenosti sploh nesposobno za kako nasilstvo. Nemška vlada prakticira vse drugače. Na Koroškem vladajo danes »Heimatsdienste«, ki jim vlada pusti popolnoma proste roke in jih celo po svojih organih podpira; ti Heimatsdienste sistematično uprizarjajo napade zoper Slovence. Župniku na Rudi Ivanu Starcu je Heimatsdienst poslal grozljivo pismo, da mora do določenega dne izginiti, »da ne bo brez potrebe tekla kri«. Enako pismo je poslal krškemu ordinarijatu, ki je župnika odpoklical v Celovec. Tako se misli nemška vlada popolnoma iznebiti slovenskega razumnštva.

Ako bi plebiscitna komisija hotela izpolniti svojo dolžnost, potem bi bila prva njena naloga, da zahteva razpust nemških Heimatsdienstov in uradno zaščito slovenskega prebivalstva. Avstrijska vlada bi morala sprejeti v službo vse slovenske domačine, ne pa da narod muči z nemškimi tujci, ki ne znajo slovenskega jezika. Te zahteve temeljijo jasno na določenih mirovne pogodbe. Ako jih Nemška Avstrija ne more ali noče izvrševati, potem ni zmožna voditi nepristranske uprave nad koroškimi Slovenci, ki si jih je z velikimi sleparijami pri plebiscitu podjarmila. Danes mora naša javnost soditi, da plebiscitna komisija nima moči za izvršitev mirovne pogodbe in je ententa dejansko pod komando Nemške Avstrije. Kaj pravi k temu naša vlada v Belgradu?

v vagonih. In letošnjo spomlad je izšla naredba 166 Ur. l. ki je hotela izprazniti vagon — naša grobišča. Dobro se spominjamo še tistega boja, ki se je bil za obstoj te naredbe. In glavni njen protivnik je bil ravno dr. Tavčar, ki hoče zastopati, kakor je rekel, srednji stan in je hotel s svojim vplivom in ugledom uničiti vse ono, kar je zamislil dr. Gosar v naš prilog. In le dr. Tavčarju se imamo zahvaliti, ako moramo ostati še tretjo zimo v vagonih. Ljubši so mu kapitalisti, kot pa mi ubogi trpini. Vseled tega jim tudi dne 28. novembra ne damo svojih glasov, naj jim dajo glasove samo njih ljubljenci, »mali ljudje« bankirji, a mi vagonarji-Primorci, damo pa svoje glasove le tistemu in le tisti stranki, ki nas je hotela rešiti vagonov. — Primorce.

Dr. Tavčarjeva zadrega.

Nosilcu demokratske liste v Ljubljani je očitno silno neprijetno, da smo dokazali, koliko je vredno njegovo monarhistično trkanje na prsi. Da bi odvrnil pozornost o naši konstataciji, se usaja »Slovenski Narod« v dr. Korošca, češ, da je zato za izpustitev Radiča, ker je »Radič kandidat za hrvatsko republiko in torej najvernejši somišljenik dr. Korošca.« Dr. Korošec nikjer in nikdar ni podal take izjave, kakor jo je dr. Tavčar v imenu demokratov v Narodni vladi, pač pa je izjavil na mariborskem shodu, da je monarhist. »Slovenski Narod« — seveda — zamolči, da so razen Pribičevića in Marinkovića bili vsi drugi ministri, tudi demokratski, pogojno za to, da se Radič izpusti na svobodo, in sicer iz državnih ozirov.

Demokratska lista.

Dr. Žerjav je na shodu kranjskih zaupnikov proglasil krizo slovenske inteligence. Pozabil je pristaviti, da je nedemokratsko vedenje demokratske inteligence po največ krivo, da ljudstvo nima zaupanja v inteligenco. »Jutro« hvali J. D. S., da si je kljub temu upala postaviti na listo izobražene in izvežbane voditelje in da noče slediti malodušnim, ki kličejo: Za božjo voljo, ne kandidirajte »dohtarjev«! Zdaj pa si ogejmo tiste »dohtarje« in inteligenco na demokratski listi: J. D. S. kandidira na Kranjskem med 12 nekvalificiranimi kandidati poleg dr. Žerjava: 5 trgovcev in mesarjev, 1 zdravnika, 1 lekarnarja, 1 obrtnika-brivca, 1 šolskega svetnika in 1 kmeta. Ne vidimo na tej kandidatni listi tiste tako hvalisane inteligence, pač pa pogrešamo na njej pravih zastopnikov ljudstva. Zdrav razum je več vreden, kakor vsa kričavost in bahavost podeželne demokratske »inteligence«, ki nima ne znanja ne zdravega razuma in ji za inteligenco zadostuje vrsta plitvih fraz, priučenih iz demokratskega časopisja. Koliko so demokratje lagali in še danes lažejo o Roškarju! Ko pa je uradhal iz poljedelskega ministrstva, je grobnost brez razlike strank njegov odhod globoko obžalovalo, češ da še ni bilo v tem resortu ministra, ki bi bil dal toliko praktične pobude in pokazal toliko zdravega razuma kakor minister Roškar! Demagojstvo proti pravi, duševno zdravi inteligenci so pokrenili tisti gostilničarji in mesarji, ki so pristali Samostojne kmetijske stranke. Tem seveda dr. Žerjav nič ne zameri in njegovo glasilo piše: »Da je Samostojna kmetijska stranka postavila same kmete za nosilce list, tega ji končno ni zameriti.« Sei ve, da bodo

brezpomemben privesek demokratov, od katerih ločeno marširajo sedaj samo iz taktičnih ozirov.

»Kmetiska« stranka.

»Samostojna« kmetiska stranka kandidira na Kranjskem: mesarja in trgovca Majcena, mesarja Pucija, gostilničarja Klinca, graščaka Krsnika, urarja Blažona, lesnega trgovca Demšarja, lesnega trgovca Tomazina, gostilničarja, lesnega in vinskega trgovca Šušteršiča, dr. Kavčiča, edini resnični kmet pa je na kandidatni listi na 10. mestu!

Pogajanja med »Samostojno« in JDS.

Včerajšnji »Slov. Narod« je priobčil uvodnik, v katerem se nahajajo besede, ki dajo misliti: »En čas se je mislilo, da bodo demokrati in kmetška stranka imeli isto listo. Kdor razmere na deželi pozna, bo potrdil, da bi to bilo najpametnejše. Kakor znano, je J. D. S. bila pripravljena v to pod pogojem, da je na Kranjskem in Štajerskem po 1 kandidat na gotovem mestu obrtniškega zastopnika. »Samostojna« tega ni hotela. Postavila se je na čisto kmetško stanovsko stališče. Skušala je sicer pridobiti z raznimi obljubami tudi nekaj obrtnikov, v odločilnem hipu jih je pustila na cedilu in jim ni zagotovila nobenega mandata. Da porine »obrnitiškega« zastopnika na 7. mesto, je pa razžaljivo.« Kaj sledi iz teh »Narodovih« besed? Iz teh besed sledi nujno in neoporečno, da sta se J. D. S. in njena hčerka S. K. S. že pogajali o skupnih listah, to se pravi, da sta se ti stranki pogajali, da se zlijeva v eno samo stranko. S tem bi padla zadnja stena in pred svetom bi bilo končno jasno, da sta »Samostojna kmetijska stranka« in pa stranka jugoslovanskih kapitalistov in bankirjev eno in isto. »V odločilnem hipu« se je pa »Samostojna« prestrašila svoje odkritosrčnosti in opustila za sedaj misel na spojitev. Vedela je, da je prešibka za to preizkušnjo in da bi ji pobeignilo iz stranke vse, kar je poštenega kmetškega življa, katerega slepijo, da veruje v to samostojnost te kapitalistične politične kmetčke struje. Toda neizogibno se bliža čas, ko bo S. K. S. morala razkrinkati svojo naravo in tedaj bo prišel tudi čas njenega popolnega razpada.

Program bunjevske-šokaške stranke.

Subotiške »Novine« so dne 29. okt. 1920 objavile program bunjevske-šokaške stranke, ki je po duhu in obliki izrazito ljudski. Iz programa odseva poštenje in samozavest, umnost in zvestoba do davnih svetinj Bunjevca in Šoka. Da tako jedrnat, dušno in telesno zdravo ljudstvo ne da pometati s seboj kakemu Pribičeviću in ne dopušča, da bi se vsi njegovi življenjski pogoji in razmere, v katerih se je ohranilo toliko stoletij npravno, narodno in gospodarsko zdravje in krepko, prevrnili na glavo, je jasno. Bunjevec in Šokec je odklonil politične agente, ki so mu hoteli za vsako ceno vsiliti vsak svoje strankarsko blago, ter si je ustanovil svojo lastno stranko. Da je ta stranka res njegova, priča njen program, ki slove:

1. Avtonomija Vojvodine.

Pod imenom Vojvodine umevamo sedaj tiste kraje, ki so od bivših županij: tamiske, torontalske, bačbodroške in baranjske pripadli naši državi, vključno onih področij, ki so še sporna nasproti Madžarski: bajski trokot in pečuski kraj. To zahtevamo, in ako ne dobimo, smatramo te kraje za neosvojene, naše po prirodni pravu in Wilsonovih načelih.

Avtonomija pomeni: samouprava. Zahtevamo tudi za Vojvodino, tako samoupravo, kakor jo bodo imeli Hrvati in Slovenci. Hočemo, da sami volimo svoje načelnike in zastopnike v to samoupravo. Zakaj je to potrebno? Zato, ker si bomo mi izvolili naše ljudi, ki poznajo naše kraje in naš svet. A ti naši ljudje bodo zopet volili in nam pošiljali okrajne načelnike; vasi bodo volile notarje, pisarje in vse ostale upravne in namestnike.

Ako ne bi bilo avtonomije, bi bila takozvana centralna uprava. To se pravi, da bi nam za načelnike, podnačelnike, okrajne načelnike, notarje, pisarje in vse ostalo osebe pošiljali iz Belgrada bogzna koga, neznanega in neukega in morda celo nam sovražnega. Kogar izvolimo sami, ga moremo tudi vreči; toda kogar nam pošljejo na vrat, tega se ne bomo otresli.

2. Enake pravice, enake dolžnosti.

Vsak državljani, najsibo katerekoli narodnosti ali plemena, imej enake pravice in enake dolžnosti. Bunjevec kakor Srb, Nemec kakor Bunjevec, Madjar kakor drugi državljani. Ne sme biti, da bi bil kdo nameščen v službo zato, ker je tega ali onega plemena, četudi je nesposoben, a drugi bi bil odbit samo zato, ker je drugega plemena, pa naj bi bil tudi kar najspodobnejši. Merodajna naj bo le sposobnost in poznavanje razmer.

3. Omejitev absolutističnih odredb na minimum.

To se pravi, da naj na mesto ministrskih, načelnih, inšpektorskih in vsakojakih drugih naredb stopijo zakoni, ki bodo za vse državljane enako veljali.

4. Ureditev šole zakonitim potom.

Za sedaj upravlja s šolami minister za prosveto Pribičević — potom naredb. Ukinil je v višjih šolah verouk. V osnovnih malih šolah je oprl verouk na učitelja, a duhovnik ne sme niti prestopiti šolskega praga, da bi videl, kaj učitelj otrokom o veri pripoveduje... To je najgrše nasilje; na to je treba odgovoriti tako, da vsi državljani odklonijo Pribičevićovo gnilo pogansko »demokratsko stranko« in glasujejo za našo bunjevsko in šokaško stranko. Isti Pribičević nam je po vaseh odvezl naše krščanske šole, a po mestih občinske šole. Sedaj po naših krščanskih katoliških šolah poučujejo učitelji nekatoliki, a župniku v šole ni dovoljeno niti pogledati. Na vseh naših, odvzetih nam šolah imenuje učitelje minister. Mi zahtevamo nazaj naše katoliške, naše občinske šole in zahtevamo, da za naše šole sami izbiramo učitelje, katere sami hočemo.

5. Latinica.

Zahtevamo, da bodi v poklicih, uradih, kjer je v večini prebivalstvo, ki se poslužuje latinice, t. j. rimokatoliško — latinica obvezno pismo. Ravno tako v vseh nižjih in višjih šolah, v katerih je večina obiskovalcev rimokatoliške vere. S tem ne odklanjamo cirilice. Naj se v šolah poučuje tudi cirilica.

6. Ravnopravnost vseh priznanih veroizpovedi.

To se pravi, da ne sme biti ena vera državna, uradna, a ostale pa bi se samo trpele. Ne sme biti, da bi se rimokatoliškim duhovnikom odzemale življenjska sredstva — zemlja, drva itd., kakor se je to zgodilo n. pr. v Gjalafalvi, Futaku, — pravoslavim pa se delila nova zemlja, — kakor n. pr. v Subotici. Ako hočeš dati, daj vsem; ako hočeš vzeti, vzemi vsem enako.

Ravno tako naj se pri nastavljanju učiteljev in uradnikov ne gleda na to, katere vere je kdo, ampak na to, da li je sposoben. N. pr. pri železnica.

7. Kmetско pravo.

Pospeševanje kmetijskih interesov v Vojvodini. Ustanavljanje kmetijskih predstavstev, zbornic. — Ker je Vojvodina v kmetijstvu najnaprednejša pokrajina v naši državi, se ne moremo zadovoljiti s takimi naredbami in takimi zakoni, ki imajo pred očmi macedonske razmere ter tem primerno odločajo in odreja. Istotako ne dopuščamo, da se vsakojaki davki, prehrana nepreskrbljenih, revizije in slično dere samo s kmetovega hrbta, ampak naj jih nosijo vsi stanovi pravično in enakomerno.

8. Agrarna reforma.

Tu zahtevamo: 1. da se tuja veleposestva najprej razdele; šele nato naj se, če treba, odzame našim ljudem, kar imajo preveč; 2. da se z zakonom zajamči, da se zemlja tistemu, kateremu se je bila podelila, ne bo zopet vzela in da bo država plačala dosedanjim lastnikom; doslej so demokrati, ki so bili vzeli ta posel v svojo pest, izvrševali agrarno reformo tako, da so jemali, dajali, pa zopet jemali, kakor otroci, ko se igrajo; 3. da dobé zemljo najprej tisti, ki je nimajo prav nič; demokrati so dajali mnogim, ki je že tako dosti imajo; zahtevamo, da se vsak, kdor sprejme podkupnino, najstrožje kaznuje; 4. da dobé zemljo v naših krajih najprej naši reveži in šele kar preostane, naj dobé drugi ljudje. Dosedaj so demokrati dajali to zemljo ljudem iz daljnih krajev, naši pa so ostajali praznih rok.

Dr. Weisskirchner — predsednik Avstrije.

LDU Dunaj, 10. nov. Dunajski kor. urad poroča: Novo izvoljeni narodni svet je imel prvo sejo. Po kratkem nagovoru dosedanjega predsednika Seitzja in po zaobljubi poslancev je bil poslanec dr. Weisskirchner (krščanski socialc) s 105 od 172 oddanih glasov izvoljen za predsednika. 66 glasovnic je bilo praznih. Dr. Weisskirchner prevzame med odobravanjem in ploskanjem predsedstvo. V govoru se spominja izida glasovanja na Koroškem in pozdravlja nedeljeno Koroško kot samostojnega člana zvezne države. (Viharno odobravanje.) Z veliko žalostjo se potem še spominja od Avstrije ločenih rojakov, katerim pošila iskrene pozdrave. Pozabljeni ne bodo nikdar. — Zbornica izvoli nato za podpredsednika poslanca Elderscha (socialnega demokrata) in dr. Dinghoferja (Velenčca). Nato je bil izvoljen 13članski odsek za poslovni red z naročilom, naj na prihodnji seji predloži zakonski načrt za poslovni red. Prihodnja seja bo menda v torek 16. t. m.

Nemci v češki zbornici.

LDU Praga, 9. nov. (ČTU) V zbornici je zvečer ministrski predsednik Černy podal izjavo o dogodkih v Topliceh, kjer je bil v interesu vzdržavanja reda odstranjen spomenik cesarja Jožefa. Govornika so prekinili nemški poslanci s klici. Predsednik Tomašek je pozval nemška poslance Knirscha in Junga k redu; oba sta odgovorila z udari na pult. Predsednik ju je izključil za pet sej. Nato so se dvignili Nemci in zapeli »Die Wacht am Rheine«. Predsednik je prekinil sejo.

Lloyd George o položaju.

LDU London, 10. nov. (Reuter) Na banketu v Guildhall je dejal Lloyd George: Odstraniti je treba nespornost med državami Zapadne in Srednje Evrope, ki izvirajo iz vprašanj, katere je treba urediti med Nemčijo in zavezniki. On da je pravkar prejel povoljna poročila o razorožitvi Nemčije. Po Nemčiji v tem oziru izdane naredbi so jamstvo, da so sedanje vlade v Nemčiji popolnoma odkritosrčno glede pripravljenosti, da izpolnijo določbe mirovne pogodbe. Glede obnov je izjavil, da hoče Nemčija predložiti gotove predloge zaradi ureditve svojih obveznosti. Z ozirom na Rusijo je rekel govornik: Blazni nauki boljše vizma se ne bodo mogli vzdržati, kar pa utegne ostati, to je anarhija, nevarna vsemu svetu. Mi hočemo odločno nadaljevati svoja prizadevanja in doseči, da nastane mir tudi v Rusiji.

500 galških Ukrajincev ustreljenih v Odesi.

Te dni so došli vesti, da je bilo v poltu tega leta postreljenih v Odesi 500 galških Ukrajincev, ki so prišli za boljše viškega gospodarstva, ko se je Petljura bližal Odesi, vreti. Boljševiki so izvedeli zato in zahtevali, da naj ti oddajo orožje, kar pa niso hoteli storiti. Boljševiki so ponoči obkolili njih bivališče, jih vjeli, naložili na vlak, odpeljali proč in jih postrelili blizu Storovočne. Do danes so boljševiki vsako vest o tem grozodejstvu zabranili.

Manifestacije za kralja Konstantina v Atenah.

LDU Pariz, 10. nov. (DunkU) Po poročilih iz Aten se je okoli 15.000 ljudi udeležilo manifestacij, prirejenih po opoziciji. Stratos in Gunaris sta nastopila proti venizeloskemu vladnemu sistemu in izjavila, da vprašanje prestolonasledstva ne obstoji, marveč da po ustavi smatrate Konstantina za kralja.

Zgodba o pezdru in mrunu.

Moj članek, ki sem ga pod tem zaglavjem nedavno v »Slovenca« objavil, je iz razumljivih vzrokov vzbudil precej pozornosti v naprednem časopisu, menda zato, ker je tudi voditelj g. dr. Ivana Tavčarja in Karla Trillerja v živo zadel. Pričakovati bi bil, da ta dva gospoda z odprtim vizirjem nastopita proti meni in proti članku, kakor to dostojnost zahteva, tem bolj, ker sem jaz svoje trditve in izvajanja s polnim imenom kril in podpisal. Namesto tega pa se v »Slov. Narodu« z dne 5. novembra 1920 št. 235 zaganja neki anonimni pisec vame pod zaglavjem »Srečni klerikaleci«.

Ker mislim in sem prepričan, da ta članek ozirom odgovor ni zagledal luči sveta brez vednosti navedenih gospodov, jima kratko odgovarjam sledeče:

Psovke »kverulant« in »konvertit« me ne dosežejo. S takimi psovkami se argumenti, fakta in dokazi ne spravijo iz sveta in tudi ne ovirajo. Rad verjamem, da bodo prišli člani, t. j. združniki »Glavne posojilnice na svoj račun«; saj so ostali ozirom postali tekom vojske milijonarji, ki jamčijo upnikom in vlagateljem za izgube v konkursu s celim svojim premoženjem, torej tudi s svojimi milijoni.

Drugo in glavno vprašanje pa je, če bodo tudi upniki in vlagatelji koncem koncem po desetletnem konkurzu prišli na svoj račun, kar je jako dvomljivo; kajti ti g. dr. Tavčarju in dr. Trillerju niso bili tako pri srcu, kakor člani milijonarji. Da pa gospoda kot voditelja stranke ne bosta mislila, da nista imela nobenih stikov z zadevo »Glavne posojilnice«, moram jima v spomin poklicati uvodni članek »Slov. Naroda« z dne 27. marca 1911, ki ima naslov »Volilno gibanje«. V tem članku, ki je izšel nekaj tednov po otvoritvi konkurza, je objavljen govor g. dr. Karla Trillerja, ki med drugim trdi doslovno sledeče: »Izključeno je torej, da bi izgubili ti srednji vlagatelji »Glavne posojilnice« več kakor 50 odstotkov svojih vlog. Večji vlagatelji in ti so predvsem nekateri štajerski denarni zavodi, pa bodo izgubili tudi več kakor zasebni vlagatelji, ki so imeli vlozene pri »Glavni posojilnici« le majhne ali srednje velike vsote.«

Menda g. dr. Triller ne bo tajil teh svojih besed. Ugotovljeno pa je, da je vse liberalno časopisje še neposredno pred

konkursom vlagateljem zatrijevalo, da ne bodo ničesar izgubili pri »Glavni posojilnici«, ker razpolagajo zadržniki z več milijonskim zasebnim premoženjem, dočim je likvid. odbor ugotovil samo 1 in pol milijona izgub pri »Glavni posojilnici«.

Nastane torej vprašanje: Kdo je nerresnic govoril in javnost ter vlagatelje slepil?

Če brezimni člankar trdi, da sem za lase na dan privlekel ono »k sreči s sveta« spravljeno afero, dokumentira s tem le ali svojo popolno nevednost ali pa svojo skrajno zlobnost. Vprašam namreč g. dr. Trillerja in njegovega zagovornika, kako more biti zadeva oškodovanih vlagateljev »Glavne posojilnice« že iz sveta spravljena, če se konkurz pri dež. sodišču v Ljubljani sedaj visi?

Pri tem se za danes niti nočem baviti z vprašanjem, kako je l. 1914 ustanovljena »Kreditna zadruga« asanacija negovala in po brezvestnih agentih vlagatelje na lim lovila, češ, če se ne poravnajo s 30 odstotki svojih tirjatev, ne bodo ničesar dobili, ker bodo baje stroški vse požrli. Ogromna večina vlagateljev je nasedla na te limanice ter odstopila tudi ostalih 70 odstotkov svojih tirjatev »Kreditni zadrugi« t. j. svojim prvotnim dolžnikom.

Glede svoječasne pravde ptujskega župana I. Orniga in tov. proti dr. Ivanu Tavčarju in meni moram pa omeniti, da je pisec ali nepoučen ali pa zloben, če mi z ozirom na to pravdo prideva naslov kverulanta ali pa konvertita. Ta zadeva ni zame, nego za ljubljanskega župana dr. Ivana Tavčarja delikatna.

Kar se končno tiče opazke pisca, da naj naslovim svoje pritožbe glede »Glavne posojilnice« na pristojne oblasti, bodi piscu sledeče povedano:

G. dr. Jurtela in jaz kot interesirana vlagatelja sva se že pod režimom najne Avstrije na pristojna predstava v Ljubljani in v Gradcu pritoževala zaradi nečutenega in vlagateljem škodljivega zavlačevanja konkurza »Glavne posojilnice«. Stereotipni odgovor se je glasil, da se je potrebno ukrenilo, kar seveda ni bilo res. Tudi v Jugoslaviji se je vložila že na pristojno mesto nadzorstvena pritožba, ki ni imela nobenega učinka; kajti konkurz se bode še, kakor vsa znamenja kažejo, vlekel na korist zadržnikov milijonarjev in na žalost vlagateljev, ki bi svoje vloge krvavo potrebovali, še v drugo ali v tretje desetletje, ker je pri merodajnih činiteljih še preveč avstrijskega birokratizma v moztu in krvi. Drugega pomočka in izhoda ni, kakor da dež. vlada v Ljubljani poseže z energično roko v to zadevo ter poverjenika za pravosodje pozove, da se z večjo energijo oprime za to odločno afero. Ker člankar »Slov. Naroda« trdi, da so člani »Glavne posojilnice, ki za izgube v konkurzu vlagateljem s svojim večmilijonskim premoženjem jamčijo, že sedaj, ko še konkurz ni končan, prišli v vsakem oziru na svoj račun, dočim še morajo upniki in vlagatelji »Glavne posojilnice« po končanem konkurzu na svoj račun priti, če bodo sploh kdaj na svoj račun priti mogli, nastane vazo in pereče vprašanje, na kak način so mogli člani »Glavne posojilnice« pred koncem konkurza na svoj račun priti? O tem vprašanju bo moral drž. pravdnik v Ljubljani premišljevati in si svoje mnenje ustvariti.

Ptut, 7. novembra 1920.

Dr. Anton Bramen
odvetnik.

Manifestacijski shod za Koroško.

Na manifestacijskem shodu za osvoboditve Koroške v Unioni je govoril kot zadnji govornik se župnik Dinko Brajević iz Južne Dalmacije. Naglašal je, da je Hrvatoma koroška nesreča vzbudila globoko žalost, kajti ravno v Dalmaciji vedo najbolje, kaj je tuji jarem. Toda kakor stražijo Slovenci Dalmacijo pred Italijani, so istotako pripravljeni tudi Hrvati na žrtve za svoje severne koroške brate. Izvajanja vseh govornikov so bila sprejeta z velikim odobravanjem. Končno so bile sprejete soglasno naslednje resolucije: 1. Plebiscit izvršen s sleparijami in v protislovju s st. germainsko pogodbo slovensko ljudstvo ne priznava slovenski del Koroške, ki bo najjačja obramba proti germanski ekspanziji proti jugu; 2. zahtevamo od osrednje vlade, da z vso avtoriteto in odločnostjo zastopa naše pravične nacionalne zahteve glede koroškega in jadranskega vprašanja pri vrhovnem svetu oziroma pri zaveznih silah ter nemudoma zaščiti manjšinske pravice neodrešenih bratov; 4. delzna vlada se poveri, da predloži te ponovne zahteve in težnje na merodajno mesto.

Pozivlja se vse jugoslovansko časopisje brez razlike, da nas z nepretrgano in dosledno vztrajnostjo podpira, seznanja javnost in razkrinkava zločin, ki se je izvršil nad našim narodom, ter bodi neprenehoma na delo za osvoboditev neodrešenih bratov ter širi in budi narodno zavest.

Poziv na koroško slovensko učiteljsvo.

Vsi učitelji in učiteljice, ki so rojeni na Koroškem, oziroma tja pristojni, in ki so do glasovanja službovali na ljudskih in mešarskih šolah plebiscitnega ozemlja, katero je spadalo pod začasno upravo deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani, bodisi da jih je na te šole imenovala prejšnja avstrijska šolska oblast, ali višji šolski svet v Ljubljani, se pozivljajo, da naj se takoj povrnejo na Koroško, in sicer ali na svoje zadnje službeno mesto, če je to še mogoče, ali pa drugam na Koroško, kjer naj čakajo sprejema v avstrijsko šolsko službo na omenjenem ozemlju.

V to svrhu jim je takoj vložiti prošnje za ta sprejem pri pristojnih okrajnih šolskih nadzornikih, in sicer: za sodnijski okraj Borovlje: pri Josipu Juvanu pri okr. glavarstvu v Celovcu; za rožeški sodnijski okraj pri nadzorniku Hugo Moro v Beljaku; za velikovški politični okraj pri nadzorniku Josipu Socherju v Velikovecu; za ljudsko šolo v Labudu pri nadzorniku Rudolfu Lacknerju v Wolfseburgu.

A tudi drugim učiteljem, ki so služili na gori označenem ozemlju, se priporoča, da prosijo za sprejem v ljudskošolsko službo na tem ozemlju.

Poverjenik: Dr. Karol Verstovšek.

GOSPODARSKA KONFERENCA V VRATISLAVI.

Dunaj, 10. nov. Kakor poročajo s poučene strani, se nikakor ne sme gospodarske konference v Vratislavi smatrati kot ogrožene. Ne gre tudi za kako nasprotstvo nasledstvenih držav proti Avstriji, kakor poroča nek večerni list, zlasti ne, ker Českoslovaška in Jugoslavija ne vidita v izidu volitev nobenega ogroženja sosednih držav. Da se snide ta konferenca, govori tudi to, ker se zastopniki reparacijske komisije, kakor tudi Anglije in Amerike že mude v Vratislavi, da pripravijo stanovnja za delegate.

WILSON ODKLONIL POMILOSTITEV DEBSA.

LDU Amsterdam, 10. nov. (DunkU) Iz New Yorka se poroča, da je Wilson odklonil prošnjo za pomiloščenje socialističnega kandidata za predsedniško mesto Debsa, ki je bil obsojen v ječo radi sporazuma s sovražnikom. Wilson meni, da bi moglo dati pomiloščenje povod za nove veleizdaje v slučaju prihodnje vojske.

NEMIRI V MILANU.

LDU Milan, 10. nov. (DunkU) Včerajšnji nemiri so nastali na ta način, da so socialisti poskušali osvojiti sedež liberalnega bloka. Pri nadaljnjih spopadih s socialisti je bila ena oseba ubita, pet, šest ranjenih.

PROSTA LUKA V SOLUNU.

LDU Beograd, 9. nov. (ZNU) Grška vlada bo odredila potrebne kredite za predhodna dela, da se zgradi prosta cona v solunskem pristanišču. Z ureditvijo proste cone bo naša izvozna in uvozna trgovina dobila velike koristi in olajšave.

Politične novice.

+ Naše šolstvo utegne kaj kmalu postati popolna domena Pribičevićeve centralistne svojevoljnosti, če bomo pustili, da se bodo viš. šolskemu svetu stopnja za stopnjo trgale dosedanje pravice iz rok. Po vseh zakonskih predpisih in pravih se je bilo izvršilo imenovanje šol. nadzornikov; kar pride ferman (po vplivu liberalnih slovenskih učiteljskih centralistov) iz Beograda, ki vse prevrne in na glavo postavi. — To dni smo doživeli nov, podoben slučaj. V Ljubljano so poslali iz Beograda neko žensko učno moč za poučevanje srbohrvaštine. Dvomimo, če se je to zgodilo z vednostjo in sporazumno z viš. šol. svetom. Dostoj je imel pravico nastavljanja učne moči v šolski svet; zdaj pa kar na lepem priroma iz Beograda neznana učiteljica, ki jo nastavlja g. Pribičević. Ako višji šolski svet ne bi imel dovolj sposobnih moči na razpolago, bi si jih znal že sam poiskati v Beogradu ali kjerkoli. Drugo pa je tole: Naš § 107 § 1. u. r. veli: »Osebe, ki se ne morejo izkazati niti s spričevalom zrelosti, niti s spričevalom učne usposobljenosti (kakršna se seveda zahteva pri nas), se ne smejo uporabljati na naših šolah.« Dvomimo, če učne moči, ki bi jih utegnili pošiljati k nam, ustrezajo zgoraj navedenim zahtevam. Takoga »furtimativca« naše ljudstvo ne bo trpelo, še manj pa naše domače učiteljsvo. — Samostojneži, ki se drže za frak slovenskih centralistov, pospeševateljev takega furtimativca, naj sami sebe primejo za ušesa! Opisani slučaj je zopet mal dokaz, kam bi nas zavedlo od liberalcev tako zaželjeno centralistično vladanje.

+ Denunciacije. Ves narod v državi, Srbi, Hrvati in Slovenci, je neštetokrat obsodil delovanje demokratskih ministrov in ne mara več gledati kozolcev, ki jih preobračajo v državni politiki. Kadar smo mi take škodljive države in naravne podpihvalce splošne nezadovoljnosti prišli in zahtevali remedium, je »Slov. Naroda« denunciral SLS, da je proti Srbom. Kadar se pa demokratje videli, da jih narod ostrje

obsoja, ker so krivi nezadovoljnosti in šteti iz klečeplasta take krivice, so si pred javnostjo nadelo ogorčenja, kakor dr. Tavčar proti demokratskemu finančnemu ministru Stojanoviču ali dr. Veljkoviču radi valutne reforme. Ker sta ta dva demokrata Srba, je po logiki »Slov. Naroda« dr. Tavčar hujškal proti Srbom!

— **Kandidatska lista JDS na deželi:** Dr. Zerjav, brivec Engelbert Franchetti, trgovec Benčina, trgovec Karol Müller, lesni trgovec Ivan Rus, posestnik Lovro Oblak, lekarnar dr. Rihard Karba, trgovec Mijo Grobotoč, šolski svetnik Ferdinand Seidl, lekarnar Ivan Jošt in zdravnik dr. Tomo Zarnik. Kvalificirana kandidata sta dr. Kramer in dr. Ravnihar.

— **Hardingov rekord.** Kot poročajo listi, ima Harding tako večino, da je dosegel rekord v vseh dosedanjih volitvah ameriških predsednikov. Za njega je 397 delegatov, a za nasprotnika samo 139.

Dnevne novice.

— **Odlikovanja.** Za častna konzistorialna svetnika sta bila imenovana gimnazijska veroučitelja-profesorja dr. Alfonz Levičnik in dr. Gr. Pečjak; za škof. duhovnega svetnika pa mestni katehet Anton Čadež.

— **Promocija.** Danes bo na češki univerzi v Pragi promoviral za doktorja vsega zdravilstva g. Zorán Jošt iz Celja.

— **Poziv beguncem!** Begunci se obveščajo, da je kreditiranje vojnje za one, ki se za stalno vrnejo na svoja domovja, podaljšano od centralne vlade le do 31. dec. 1920. Ta rok se pod nobenim pogojem ne bo več podaljšal, zato je v interesu beguncev, ki se mislijo vrniti, da se vrnejo do konca leta, ker bi sicer morali sami plačati selitvene stroške. — Urad za zaščito beguncev.

— **Vozni red Kamnik-Ljubljana.** V izveščku voznega reda se nahaja na progi Kamnik-Ljubljana zaznamovan vlak, ki sploh ne vozi, pač pa je vozil letos morda par mesecev začetkom tega leta. To je vlak, katerega prihod v Ljubljano je naznačen krog pol 8. ure zjutraj. Tega vlaka ni, pride le prvi zjutraj (menda 6.30). Nekateri se vsled tega motijo, zato bi bilo pač treba izvešček v toliko popraviti.

— **Preselitev invalidskega oddelka socialnega poverjenstva.** Invalidski oddelki poverjenstva za socialno skrb deželne vlade za Slovenijo se preseli 11. t. m. iz dosedanjih uradnih prostorov v palači deželne vlade v št. Petersko vojašnico, 1. nadstropje (vhod na voglu proti deželni bolnici za št. Petersko cerkvijo). Istočasno se preseli tjakaj tudi oddelki za nakazovanje voj. pokojnin, invalidnin in preskrbnin, ki je bil doslej nastanjen v barakah na Kodeljevem ter komisija za preskrbo vračajočih se vojakov iz dosedanje pisarne na Gradišcu št. 4. Invalidski oddelki bo imel svoje lastno zložišče. Vse vloge, ki se tičejo vojaških pokojnin, invalidnin, preskrbnin (za voj. vdove in sirote), zdravljenja in šolanja invalidov, oddaje trafik, podpor vseh ekonomskih in upravnih zadev invalidskih zavodov, vseh zadev dobrovoljcev in sploh glede vseh vprašanj, ki spadajo v omenjene referate, je oddajati odslej v novih uradnih prostorih v št. Peterski vojašnici. Naslov oddelka: Poverjenstvo za socialno skrb deželne vlade za Slovenijo, invalidski oddelki. Komisija za preskrbo vračajočih se vojakov bo poslovala kakor doslej samostojno. Radi ureditve pisarnen bo mogoče sprejemati stranke šele od ponedeljka, 15. novembra t. l. dalje ob dosedanjem času (10—12. ure.)

— **Pritožbe glede tobačne režije.** Prejeli smo: Z ozirom na notico priobčeno v Vašem cenjenem listu z dne 9. novembra t. l. št. 256 pod naslovom: »Z dežele kralj. tobačni tovarni v pomislek«, sporočamo, da je delegacijo pripravljena temu nedotaku odpomoči, ako se jej sporoči, katerega kraja se to tiče. Brez navedbe kraja je pa to nemogoče. — Delegacija ministrstva financ za Slovenijo v Ljubljani.

— **Na članek »Plače služkinj« v »Slovenca«** z dne 3. novembra 1920 odgovarja gospodinja uradnega stanu sledeče: Dotikrat sem že na razne objave hotela javno odgovoriti, in vem, da se vse gospodinjstrinjanje s tem mojim odgovorom. — Vsaka gospodinja sama dobro ve, koliko je njena služkinja sposobna in koliko je njeno delo vredno. Predlaga se v članku z dne 3. novembra minimalna plača 200 K, oni služkinji, ki ima plačo le v denarju. Katere služkinja pa je plačana le v denarju? Nebena. — Kje je pa hrana, stanovanje, perilo in druga malenkosti? Uradnik ali uradnica zasluži povprečno mesečno 2000 do 3000 K, a nima stanovanja in hrane itd. zastoni. — mora več kot pol plače v to porabiti. Zveza služkinj pa se poteza le za plačo, ne računa pa minimalnih 1000 K, ki jih ona dobi od gospodinjne mesečno na hrano, stanovanje in perilo itd. Vsaka gospodinja pa rada pripomore svoji dobri vestni služkinji z obleko in obutvijo, seveda se pa mora služkinja svojemu stanu primerno nositi. Svilenih oblek in modrih visokih čevljev pa tudi milijonarka ne bo kupovala služkinji — še manj pa

žena uradnika. Kakor so nekatere služkinje sedaj napravljene, bi moral mož uradnik služiti le za služkinjo, žena in otroci bi bili pa strgani in lačni. Nobena služkinja ni primorana biti v hiši, kjer ji ne ugaja, saj si lahko prebere službo. Ni pa lepo podpihovanje še onih služkinj, ki so gospodinjnam udane in dobre. Priporočam pa člankarju, da naj sam enkrat poizkusi s »tujo« služkinjo, ji preskrbi obleko, obutev in pa še razvedrila zraven, da se enkrat prepriča, kaj stane služkinja in koliko mora delati gospodinja sama — poleg nje — saj le lastna skušnja izuči. — Prizadeta gospodinja.

— **Komunisti v Moravčah.** Naglica ni nikjer dobra, pravi ljudski pregovor, in svetovali bi, da se po tem principu ravna tudi komunisti, da ne bode preveč brezpotrebne hvale. Hočemo namreč podati bolj stvarno in resnično poročilo o komunističnem shodu, ki se je vršil dne 31. oktobra 1920 v Moravčah, kot ga prinaša »Rdeči prapor« z dne 6. novembra 1920. Če smatramo komunisti udeležbo kakih 50 poslušalcev — seveda, če jih je sploh toliko bilo — za polnoštevilno, tedaj pristanim na to. A na shodu je bila predvsem zastopana »Samostojna kmetijska stranka« in pristaši SLS., komunistov kot takih pa niti za eno črešnjo ni bilo in več jih tudi govor g. Osterca ne bo ustvaril. Res smo slišali obilico prelepih fraz in obljub, katere pa ostanejo tudi naprej samo fraze in obljube. Po dolgovznem govoru se je oglasil k besedi g. Bergant, kar rad prizna, a ne prizna, da je hotel kaj ugotoviti, kot poroča »Rdeči prapor«, temveč ravno nasprotno. Ugovarjal je samo in za vse ugovore hotel je dejanske utemeljitve od strani g. govornika. Toda govornik ni bil zmogel niti toliko logično misliti, da bi se vsaj zdaleka držal stavljenega ugovora, temveč je slehernikrat zavlil na povsem drugo pot. Če ni res, naj pogleda in prečita lastni članek v »Rdečem praporu« z dne 6. novembra 1920. Samoobsebi je tedaj razumljivo, da s takim človekom sploh ni mogoče debatirati o nobeni stvari. Pač bi svetovali komunistom, čeravno sovražijo dohtarje in advokate, da drugič kljub temu pošljejo tudi na deželo takega predavatelja, ki bo zmogel sleherni svojo trditve ne samo izklevetati, ampak tudi utemeljiti, česar g. Osterc po našem mnenju ni bil v stanu storiti. Zato je bil naš skupni vtis ta, da je bil govor dobro naučen, ni ga pa predavatelj premislil in posledice tega so bile obile fraze in lepe obljube, a brez stvarne podlage. Ljudje so že kar mislili, da bomo po govoru delili, do česar pa ni prišlo. Več je profitiral v tem času moravški mesar P. Janežič, ki je med shodom pred gostilno kupil pet telet in par volov, kot pa mi v gostilni, ki smo se nad dve uri dolgočasil na shodu. Da ni bil vtis in zanimanje za govor ravno najboljši, naj omenimo še to, da je predsednik shoda, neki Rahne, bivši nevenokaj, bil vsled raznih medklincev in ugovorov v taki zadregi, da je moral, čeprav radi razburjenja jecljaje, apelirati na poslušalce, češ, če ste prišli poslušati, poslušajte, ni pa treba ugovarjati. Ker pa je bil shod neomejen, se za to nismo menili. Za sklep je govorniku pač dobro označil ves uspeh govora Jožef Urbanija, rekoč, da kmet nikdar ne bo volil s komunistom in svojo izjavo precej dobro podprl. Naposled so nekomunisti zapustili gostilno, kjer se je shod vršil, dočim so ostali navzoči samo še komunistični backi, ki se pa pri vsem tem, da jih je bilo malo, ali bolje rečeno nič, niso mogli zedniti, koga bi določili, da bi vodil njihovo stranko v občini. Kogarkoli pa so že določili, se mu nikakor ne obeta veliko uspeha, ker naš kmet je zaveden in prav dobro ve, s kom bo volil.

— **Zanemarjanje službe pri poštnem uradu Motnik.** Na notico pod tem naslovom v št. 217. »Slovenca« od 23. septembra t. l., je uvedlo pošto ravnateljstvo preiskavo in ugotovilo sledeče: Dotična brzojavka se je odbrzojavila v Kamnik, ker je bil brzojavni vod od Kamnika naprej pokvarjen. Imenovani urad jo je odposlal s prvo pošto v Motnik, kamor je došla istega dne ob 15. uri (torej ne ob 10.25). Urad Motnik jo je dostavil naslovniku šele drugi dan in je ravnateljstvo radi te nepravilnosti proti istemu primeru postopalo.

— **Likvidacija devizne centrale.** Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno: Da se posli ukine devizne centrale na podlagi čl. 2 uredbe o reguliranju prometa z devizami in valutami čim prej likvidirajo, odredil je g. minister za finance z odločbo z dne 2. novembra 1920, J. broj 23.585, sledeče: Vse osebe ali firme, ki imajo obveze za osiguranje valute napram devizni centrali, morajo od danes naprej v roku enega meseca izpolniti in regulirati svoje obveze tako, da položijo osigurano tujo valuto kot dosedaj pri državni blagajni ali korespondentu Narodne banke ali pa korespondentu ministrstva za finance v inostranstvu ter za nje prejmejo odgovarjajočo vrednost v dinarjih. Proti onim, ki v tem roku ne bi izpolnili svojih obveznosti, bo generalni inspektorat naistrajše postopal.

— **Kje je rešitev za vpokojence, invalide, vdove in sirote Južne železnice?** Že pred enim mesecem smo čitali v nekem časopisu, da smo tudi mi vpokojenci in invalidi Južne železnice vendar enkrat rešeni največjega pomanjkanja. Mislili smo, da bo vendar konec trpljenja, katerega prenašamo že sedmo leto. A tudi to pot, kakor se vidi, smo bili varani, ker o naši rešitvi ni ne duha ne sluha. Vprašamo tem potom javno, ali smo res mi obsojeni na tako mučenje, da vsi po vrsti postanemo žrtev naše skrajne bede? Ali res ni ene energične roke, da bi prisilila Južno železnico, da takoj izplača svojim vpokojencem enake draginjske doklade, kakor so se priznale državnim vpokojencem? Ko se je šlo, da Južna železnica poviša tarife, bi se bilo lahko nastopilo in ne pustilo prej tarifov, dokler se ne bi Južna železnica zavezala, da takoj izplača draginjske doklade svojim vpokojencem. Pa tudi sedaj je še čas; naša centralna vlada lahko prisili na Južno železnico, saj ima ta imetje v naši državi. Vladi ne more biti vse eno, da njeni državljani trpe bedo po krivici. Zima je tukaj, vpokojenci smo brez sredstev in si ne vemo, kako pomagati. Če smo državi bili v korist, naj se tudi za nas zgane, prosili smo že dovolj. — Odbor društva vpokojencev Juž. železnice.

— **Organizirana roparska tolpa iz zasedenega ozemlja.** Dne 24. oktobra 1920 ob 7. zvečer so prišli v gostilno vdove Marije Novak iz Brekove v občini Ziri, ki leži na samoti ob deželni cesti Ziri—Logatec, 4 neznan rokovanjci, od katerih so se trije vsedli za mizo v gostilniški sobi in zahtevali jedi in pijače, s katero jim je tudi postregla; četrti rokovanjci je pa ostal v veži pred vrati in je s puško v roki zabranil domačim izhod iz sobe. Ko so ob 9. zvečer rokovanjci pojedli tri porejce mesa in 9 žemelj in izpili 3 litre vina, so zahtevali od Novakove račun. Ko je Novakova povedala, da znaša račun 111 K, so rokovanjci pričeli eden drugemu prigovarjati, naj poravnajo račun, česar pa ni nihče hotel storiti, pač pa je eden od banditov potegnil iz žepa samokres, ga nameril proti gostilničarki, katere se je vsa prestrašena umaknila v kuhinjo, banditi je pa ustrelil za njo, toda jo na srečo ni zadel. En rokovanjci je ostal v gostilniški sobi z velikim nožem v roki, drugi je pa stal s puško pri vratih gostilniške sobe: oba sta domačinom grozila s smrtjo in pazila na nje. Dva rokovanjca sta odšla v prvo nadstropje v spalno sobo Novakove, v kateri sta odprla in preiskala vse omare in skrinje in odnesla: 12.000 K v bankovcih, 90 cekinov po 20 K, 15 srebrnjakov po 5 K, 20 srebrnjakov po 2 K in 40 srebrnjakov po 1 K; dalje zlato moško verižico, vredno 3000 K, kožuh, vreden 1 tisoč kron, 1500 kron papirnatega drobiža, 2 zlata prstana, vredna 800 K, zlato brzožo, vredno 600 K, žensko zlato vratno verižico, vredno 1000 K, telovnik, vreden 800 K in srebrn pas k narodni noši, vreden 800 K. Novakova je torej oškodovana za 24.455 K in 600 lir. — Rokovanjci so nato zagrozili domačinom, da se četrte ure ne smejo premakniti z mesta, ker bodo vse postrelili, če ne bodo ubogali, nato so izginili proti demarkacijski črti. Od rokovanjcev je bil prvi srednje postave, 25 do 30 let star, sivo oblečen, s črnim ovratnikom na suknji in je bil oborožen s samokresom; drugi je bil bolj majhne postave, 30 let star, oborožen z velikim nožem; tretji je bil velike postave, 30 let star in je bil oborožen s sekirjo; četrti je bil velik, okrog 30 let star in je bil oborožen z dolgo vojaško puško. Rokovanjci so pripovedovali v gostilni, da so prišli iz zasedenega ozemlja in da bodo odšli v Gorico. Roparji so najbrže tista roparska tolpa v zasedenem ozemlju, katere je izvedla že več podobnih ropov v zasedenem ozemlju med Idrijo in Logatec.

— **V inozemstvu ni dela!** Ministrstvo za socialno politiko naznanja: Zunanje ministrstvo je prejelo od našega generalnega konzulata v Marselju pismo naslednje vsebine: Odkar so se naši begunci iz Južne Francije vrnili v domovino, je le malokdo še zaostal v teh krajih. Kljub temu se pa ne more reči, da je sploh malo naših ljudi na Francoskem. Dosti jih je in preveč. Najhuje je to, da prihajajo iz vseh krajev sem bliskat delat, pa ga seveda ne najdejo, pač pa najdejo konzulate in poslaništva. Tako prihajajo danes z ladjami iz Carigrada, Soluna, Male Azije in Afrike in prihajajo tudi tisti, ki beže iz tujahe legije, v katero so se bili vpisali z obvezo, da služijo v francoski vojski. Po vseh vojnah in nezgodah, ko bi moral vsak biti ob svojem ognjišču, se našim ljudem še vedno zljubi sprehajati se po svetu in potovati. V inozemstvu sta dve vrsti takih skitalcev: taki, ki imajo v redu svoje potne listine, a nimajo sredstev za življenje in vrnitev v domovino, in taki, ki nimajo ne sredstev ne izkazil. Od poštenih potnikov, trgovcev, uradnikov in zasebnikov zahtevajo obmejne oblasti tristo vizov in čud, a taki-le se pa izprehajajo po deželah in mestih brez izkazil in sredstev. Ne v enem ne v drugem slučaju ljudi ni mogoče puščati brez varstva in čestokrat tudi ne brez gmotne pomoči. Najboljše sredstvo, da se prepreči ta potovanja, bi bilo, da se potne listine ne iz-

dajajo tako na lahko roko. Taka potovanja so brezcilna in prizadevajo samo skrbi in delo našim zastopništvom. Bilo bi le v gospodarskem in političnem interesu, če se omeji možnost potikanja in izprehajanja po svetu. Službenim potom naj se v javnosti pojasni, da v inozemstvu ni dela, pač pa je dovolj dela doma. V Marselju so uradi, ki brezplačno posredujejo delo; toda kaka dela dobivajo inozemci? Najtežja, takaka, ki jih vrše francoski kaznjenci. Tistim pa, ki so zašli v bedo, se mora pomagati. So slučajni, ko pridejo ljudje v nesrečo brez lasne krivde in ostanejo brez sredstev. Za take slučaje bi morala imeti naša zastopništva v inozemstvu poseben fond, iz katerega bi pokrivala take izdatke.

— **Žalostna smrt.** V Kranj se je podal 29. m. m. 62 letni kočar Janez Zevnik, po domače Kokolc, iz Praš št. 10, da nakupi gospodarske predmete. V Kranju je pil precej žganja in je, ko se je vračal domov v Praše, večkrat padel in se na čelu pobil. Ko ni mogel na gozdni poti od Drulovke naprej več hoditi, se je pod Bregom vlegel na vrečo in je zaspal. Ker oče ni prišel domov zvečer, ga je šel njegov sin Pavle iskat po cesti proti Kranju, toda ni ga našel. Ko ga je drugo jutro zopet iskal, ga je našel ležati na gozdni poti nezvestnega in premrlega. Sin je odpeljal očeta z ročnim vozičkom domov, kjer je popoldne ob 2. uri umrl.

— **Pohoten železniški komisar.** V soboto zvečer je železniški komisar Mandič v Osjeku dal po orožniku dovesti iz čakalnice III. razreda žensko, ki se je nahajala tam kot potnica. Iz svojega urada jo je dal odpeljati na svoje stanovanje, kjer je nad njo izvršil zločin. Ko je Mandič to ženo, ki je bila Crnogorka, pustil, je šla k upravitelju komisariju Čudiču in se tam pritožila. Čudič je Mandiča takoj dal odvesti v preiskovalni zapor, vendar pa je Mandič našel ugodno priliko in je pobegnil.

— **Avtomobilska nesreča.** Dne 9. t. m. popoldne je v Osjeku avtomobil barona Gutmann, ki je vozil po mestu z veliko brzino in v katerem sta se nahajala razen šoferja mladi baron Gutmann in soproga ravnatelj Rosenfelda, povozil dva otroka, ki sta šla v šolo. Avtomobil je zagrabil 12letno deklico, jo vrgl z vso silo kvišku, ji zlomil roke in noge na dveh krajih in razbil glavo, tako da je deklica na mestu ostala v brezupnem stanju. Osemletnemu bratu nesrečne deklice se ni zgodilo ničesar. Šoferja so zaprli, avtomobil pa odpeljali v shrambo.

— **Železniška nesreča.** »Neue Freie Presse« poroča: Ko se je 9. t. m. osebni vlak, ki bi moral priti ob pol osmih semkaj, blizal postaji v Dunajskem Novem mestu, je zavozil v megli v tovrni vlak. Več tovrnih voz je močno poškodovanih in mnogo potnikov osebnega vlaka je dobilo poškodbe.

— **Kdo ve kaj o Josipu Šušteršiču,** enoletnem prostovoljcu korporalu I. bosanskega polka, 13. kompanija, 4. bataljon, ki je bil septembra 1914. l. v Galiciji in se od tistega časa počenja? Morda vedo kaj o njem ujetniki in dobrovoljci, ki so se vrnili iz Rusije. Sporočijo naj njegovemu očetu, g. Šušteršiču, Topole pri Mengšu, gostilna in-trafika.

Ljubljanske novice.

SENTJAKOBSKI KRAJEVNI ODBOR SLS. Sestanek odbornikov in zaupnikov, oziroma odbornic in zaupnic se vrši danes zvečer ob 7. uri v Prosveti. Povabljeni tudi drugi naši somišljeniki in somišljenice! Zelo važno! Nihče naj ne izostane!

Ij Osebnost vest. Za kateheta na državnem zavodu za gluhomeme v Ljubljani v VIII. činovnem razredu je imenovan č. g. Viktor Šega, bivši kurat v prisilni delavnici.

Ij Predavanje v Rokodelskem domu. Danes ob 8. uri bo v Rokodelskem domu predavanje. Vabimo gg. mojstre in pomočnike.

Ij Martinov večer. V nedeljo 14. t. m. se vrši v vseh spodnjih prostorih I. ljubljanskega delavskega konsumnega društva v Zvezdi Martinov večer z najzanimivejšim sporedom, ki bo po svojih posebnostih našemu delavstvu in prijateljem vsega našega delavstva brez dvoma ljub večer, na kojem se bo vsak med svojimi prav sijajno in domače pozabaval. Vstopnine ni. Začetek ob 5. uri popoldne.

Ij Zakaj se katoličani vmešavajo v politiko, je predmet predavanja, ki ga ima g. stolni vikarij Zabret danes v četrtek ob pol 8. uri zvečer v Šentpeterskem prosvetnem društvu. Pridite polnoštevilno!

Ij Pevska zveza »Ljubljana«. Danes v četrtek zvečer po pevski vaji dogovorjeni družabni sestanek.

Ij Redna javna predavanja bo zopet prirejala S. K. S. Z. v dvorani Ljudskega doma. Predavanja se bodo vršila vsak terek ob pol 8. uri zvečer ter se bo vršilo prvo predavanje že prihodnji terek, nakar opozarjamo vse somišljenike, člane S. K. S. Z. in sploh vse prijatelje našega prosvetnega dela. Vstop k predavanju bo brezplačen. Kot prvi predavatelj je naznanjen za terek 16. t. m. urednik g. Fran Terseglav.

Ij Klavirski koncert Antona Trosta. V nedeljo dne 14. t. m. se vrši v veliki dvorani hotela »Union« edini koncert slovenskega klavirskega virtuoz Antona Trosta z Dunaja. Predprodaja vstopnic od četrtka 11. t. m. naprej pri Anončni ekspediciji Al. Matelič, Kongresni trg 3, I. nad., tel. 174. — (K)

Ij Kolinska tovarna je ob priliki svoje bilance naklonila Društvu jugoslovanskih novinarjev v Ljubljani znesek 1500 kron. Srčna hvala!

Ij Strokovni čevljarški tečaj. Prihodnji teden se prične v Rokodelskem domu strokovni čevljarški tečaj. Vršil se bo ob sredah in petkih. Čevljarški pomočniki, ki se ga žele udeleževati, naj se oglase danes ob 8. uri zvečer v Rokodelskem domu, kjer bodo dobili podrobna navodila.

Ij Dražba konj. Dne 13. t. m., to je v soboto se vrši popoldne ob 3. uri na Zeleznem hribu poleg dolenjskega kolodvora dražba zaplenjenih konj. Konji se bodo oddali proti takojšnjemu plačilu na licu mesta.

Ij Mlad črn pes se je izgubil v vili g. profesorja Westra pod Golovcem. Če ga kdo najde, naj naznani oziroma ga odda tamkaj.

Najnovejša poročila.

POGAJANJA Z ITALIJO.

LDU Belgrad, 10. nov. (ZNU) »Politik« poroča njen posebni poročevalec iz S. Margherite: Izgleda, da vsebuje rešenje jadranskega vprašanja v glavnem tri probleme: 1. Italija zahteva vso Istro, zvezo z Reko na kopnem in strateške meje na severu. Zato nam prepušča Italija Idrijo in Logatec. 2. Italija pristaja na to, da dobimo mi vso Dalmacijo, zahteva pa jamstev za italijanske manjšine. 3. Italija zahteva popolno neodvisnost za Reko. Če sprejmemo te pogoje, bo Italija priznala današnje stanje naše države. O otokih in Albaniji še ni bilo govora. Italijanski krogi trdijo, da sta francoska in angleška vlada pristali na ta italijanski program za rešitev jadranskega vprašanja.

LDU Belgrad, 10. nov. (ZNU) »Pravda« poroča njen posebni poročevalec iz S. Margherite z dne 7. t. m.: Semkaj je došlo veliko število tujih novinarjev. Velika večina novinarjev upa na povoljen uspeh pogajanj. Današnji čaj pri grofici Storza je izključno akt uljudnosti. Političnih razgovorov še ni bilo.

NEMCI O JADRANSKEM VPRAŠANJU.

LDU Dunaj, 10. nov. Današnja »Reichspost« prinaša članek o jadranskem vprašanju, ki ga je dobro spisal dr. Aleksander Günther, sekcijski načelnik v zunanjem ministrstvu. Dr. Günther piše med drugim: »Kakor se vidi, se italijanski državniki še niso odrekli svojemu »sacro egoizmu«. Dokler bo le peščica slovenske zemlje v italijanski posesti, dokler bo Jugoslaviji zaprta pot do Jadranskega morja, bo v Belgradu in Ljubljani vladalo nezadovoljstvo.« Dr. Günther zaključuje nastopno: »Na dnevni red so spravili samoodločbo narodov. Tisti, ki so to storili, naj sami sebi pripišejo, če samoodločbe ne bo več mogoče preprečiti in če se bo ta v gotovem primeru obrnila proti njim samim. Italijanski iredentizem bo dobil sedaj polje za delovanje v Tesinu, Nici, Korsiki in Malti, ko je rešil ozemlje v bivši monarhiji. Zato pa bo nastal sedaj slovanski in nemški iredentizem in bodo za Italijane veljale pesnikove besede: »Die Geister, die ich rief, die werd' ich nun nicht los!«

LDU Dunaj, 10. nov. Poseben poročevalec »Abend« poroča, da so današnji opoldanski rimski časopisi presojali položaj italijansko-jugoslovanski pogajanj zelo pesimistično.

VELESRBSKA GONJA.

Belgrad, 10. nov. Današnji velesrbski »Balkan« napada dr. Korošca, češ da je sodeloval pri izdelavi uredbe o imenovanju srbskega patrijarha, kar je popolnoma neresnično. Doznavamo od poučene strani, da dr. Korošec niti ni hotel prisostvovati razpravam v ministrskem svetu, ko se je bavil s tem vprašanjem, nego je odšel od seje. Zgodilo se je torej popolnoma nasprotno, kakor poročajo srbski listi. Nasprotno se pa srbski demokratiški ministri nikdar niso odrekli temu, da bi se ne vmešavali v posle katoliške Cerkve ter imenovanja škofov.

KULTURNOBOJNE TENDENCE.

Belgrad, 10. nov. Odkar je prenehal izhajati zagrebški »Domovina«, je prevzela njene posle Pribečevićeva »Epoha«, ki v članku »Klerikalni internacionalizem« besno napada katolicizem, češ da zahteva razpad države. Dosedaj še noben katoliški list ni napadel tako nesramno pravoslavne, kakor je to storil ta srbski list, ki napada katolicizem.

MAŽARONI DENUNCIRAJO.

Belgrad, 10. nov. Tukajšnji Pribečevići listi besno napadajo bunjevsko-šokačko stranko, ki jo zmerjajo s Horthyjevci. Te napade uprizarjajo ljudje, ki so

se najbolj klanjali Budimpešti ter pošiljali tja poklonitvene deputacije.

IZROČITEV MONITORJEV.

LDU Belgrad, 10. nov. (ZNU) Znano je, da je zahtevala ententa, naj ji izroči naša vlada del monitorjev. Naša vlada ni ugodila tej zahtevi, ker je to naš vojni plen, zato so poslalniki Francije, Anglije in Italije izročili demarše. Namestnik notranjega ministra dr. Ninčić je odgovoril, da vlada ne more še rešiti tega vprašanja, ker ministrskega predsednika in zunanjega ministra ni v Belgradu. Vlada bo o tem sklepala, kakor hitro se vrnejo naši delegati iz Italije. V političnih krogih trdijo, da bo naša vlada vztrajala pri tem, da mora ves vojni plen pripasti naši državi in da se o kakem odstopu našega vojnega plena drugim državam niti govoriti ne more.

AGRARNA REFORMA.

LDU Belgrad, 10. nov. (ZNU) Minister za agrarno reformo je podpisal naredbo, s katero se Medjimurje in Baranja pridelita zagrebškemu agrarnemu ravnateljstvu.

STAVKA SRBSKIH OBČINSKIH TAJNIKOV.

LDU Zagreb, 10. nov. (ZNU) »Riječ« javlja iz Belgrada: Po poročilih iz notranjosti naše države so občinski upravitelji in pisarji v mnogih občinah stopili v stavko, ker vlada ni ugodila njihovim zahtevam po zvišanju plač, eventualno po izenačenju njihovih plač s političnimi pisarji.

AVSTRIJSKI PARLAMENT.

LDU Dunaj, 10. nov. Danes ob 11. uri 20 min. se je prvič sestal novoizvoljeni avstrijski parlament. Krščansko-socialni poslanci so prišli na sejo korporativno. Vsi so imeli v gumbnicah bele cvetlice. Vse nemci so imeli v gumbnicah plavice, socialni demokrati pa rdeče nageljne. V vse-nemskih krogih je vzbudilo veliko razburjenje, da dr. Weisskirchner v svojem govoru ni omenil Zapadne Ogrske.

NOVI DUNAJSKI ŽUPAN.

LDU Dunaj, 10. nov. »Wiener Allgemeine Zeitung« javlja, da bo postal dunajski župan najbrže Seitz. Reumann bo najbrže odstopil.

PRODAJA JUŽNE ŽELEZNICE.

LDU Dunaj, 10. nov. »Wiener Allgemeine Zeitung« javlja, da so se danes na borzi širile vesti, da sta Italija in Jugoslavija sprejeli sporazum glede provizorne pogodbe z južno železnico.

WRANGLOVA VOJSKA.

LDU Pariz, 10. nov. (DunKU) Po vesteh iz Sebastopolja se je posrečilo četam generala Wrangla, da so konsolidirale obrambno črto.

Katoliški vestnik.

c Sv. Oče za sirote. Papež Benedikt XV. je za nemške sirote podaril pol milijona lir.

c Grob sv. Elizabete oskrunjen. — Iz Marburga v Nemčiji se poroča, da so 3. novembra roparji udrli v svetišče sv. Elizabete turinške in oropali njen grob vseh dragocenosti, 190 dragih kamnov, 12 biserov in filigranskih okraskov, vsega skupaj v vrednosti 2 milijonov mark.

c Katoliška cerkev v Rusiji. Baron Ropp, primas ruske katoliške cerkve, je dospel v Paderborn iz Rima in Londona. Tam se je pogajal z zastopniki sovjetske Rusije radi eksistenčnih pogrjevev katoliške Cerkve v Rusiji. Barona Ropp so boljše-viki svoj čas obsodili na smrt in je komaj ušel.

c Papežev nuncij Pacelli je dospel v Rim. Stanoval bo v palači, ki jo je sv. Oče kupil za nunciato v Berlinu.

c Arheološki institut je otvoril papež Benedikt XV. v Rimu. Sedež bo v palači San Apollinare. Profesorji so sloviti učenjaki na tem polju.

c Kozolec prevrača reški Rapagnetta in potomec židovske krvi, ki si je nadel ime D'Annunzio. »Svojemuz« mestu Reki je dal ustavo, ki zoper njo vstajajo vse stranke v mestu. Kakšen duh preveva to skrupulo, naj pokaže n. pr. 14. člen, ki se glasi: »Trije so verstveni nauki, ki so v skupščini zapriseženih občin prvi in nad vsemi: Zivljenje je lepo in vredno, da ga v popolni prostosti prerajeni človek živi strogo in veličanstveno. Popolen je človek, ki najde lastno moč, da more napraviti svojim bratom vsak dan novo darilo; delo, tudi najneznatnejše, in najskritejše, stremi, če je dobro izvršeno, po lepoti in krasi svet. Apostolski administrator msgr. Costantini, ki je sedaj imenovan za reškega škofa, se je čutil vsled zmed, ki jih navaja ustava, primorana, javno ugovarjati ter je izdal primerno apostolsko pismo, kjer naravnost označuje reško ustavo »prepojeno z nekrščanskimi duhom.«

c Kako znajo diplomati govoriti. Msgr. Micara je izročil 8. sept. predsedniku čehoslovaške republike Masaryku poverljivo pismo. Ta je pri tej priliki izustil to-le: »Za-

gotavljam vas, da polagam zelo veliko važnost na verstveni napredek in da iz verstvenega stališča in v interesu vere obsojam načrt ločitve Cerkve od države, ki ga je vlada že naznanila.« — Dvoiličnost tega odgovora je očividna.

c Iz bližine papeža Benedikta XV. Šest let je že, odkar vodi Benedikt XV. Cerkve Kristusovo, šest let polnih težkih dogodkov. Peza neštetihih bremen sloni na njegovih ramah, zato ni čuda, če so mu osiveli lasje, ki so bili pred petimi leti še črni. Angleški nadškof Stanley, ki živi zdaj v Rimu, piše o svetem očetu: »Pri večerni rekreaciji v družbi svojih tajnikov kaže sveti oče nenavadno ljubeznivost in je poln srca in šegavosti. Ta živahnost bi bila ob tej odgovornosti in težkih bremenih neumljiva, ako bi poglavarja sv. Cerkve ne vodila trdna vera v božjo pomoč. Značilno je, da papež dosledno zavrača želje, naj bi se podpisal na ponudene mu slike. Pri kosilu je Benedikt XV. popolnoma sam. Ob sedmih zvečer je skupna molitev sv. rožnega venca; Navzoči so komorniki. Po molitvi je večerja, nato pa polurna rekreacija v kineskem salonu. Po tem odmoru gre papež zopet k pisalni mizi, ki jo redko zapusti pred polnočjo. Msgr. Stanley pravi, da je Benedikt postal izredno miren in umirjen, dočim je imel še pred petimi leti navado, da se je oglašil nenaznanen zdej tu zdej tam v vseh nadstropjih Vatikana, in da je vsa opravila izvrševal z izredno gibčnostjo.

c Imenovanje kardinala Duboisa za nadškofa v Parizu je dalo povod, da so se pariški listi obregnili ob vatikanske kroge. Imenovanje se je namreč izvršilo praviloma brez vmešavanja francoske vlade. To je pač posledica ločitve Cerkve od države; francoska vlada se bo morala na take stvari tudi navaditi; majhna pot v Kanoso!

Razne novice.

— 7 milijonov kron zaplenjenih. O tem poročajo dunajski listi: Preteklo nedeljo so bili na Dunaju aretirani trgovci Ozija in Ušer Bijer, Mileh Spiro, Mozes Bajer, knjigovodja Weissmann, trgovec Jakob Gottesmann, vsi seveda židje, in kontrolor spalnih vagonov Soaty kakor tudi kuhar spalno-vagonske družbe Berger zaradi tihotapstva. Pri njih so konfiscirali kovčeg in nahrbtnik s 4 milijoni nežigosanih kron, ki naj bi se bili v spalnem vagonu iztihotapili čez mejo. Tihotapci so policiji ponudili 4 milijone, če stvar zamoči. Ko se je vlak južne železnice vrnil z Dunaja, je policija zopet vlak preiskala in v restavracnem vagonu našla še 275.000 avstrijskih kron in 450.000 romanovskih rubljev. Na stanovanju obdolžencev in pri njih samih pa so našli še 75.000 avstrijskih nežigosanih in 197.692 žigosanih kron, 488 nemških mark, 1005 lir, 1544 lejev in 1505 poljskih mark. Vrednost vseh valut znaša 7 milijonov kron.

— Transporti iz Rusije. Dne 4. novembra je priplul v Stettin parnik »Regina« s 118 avstrijskimi Nemci in 560 drugimi bivšimi avstrijskimi državljani iz Rusije. Parnik »Kiev« s 623 ujetniki je odšel 2. novembra iz Narve.

— Roparski umor na štajerskem. Dne 3. novembra je kočijaž Norbert Weldler z Dunaja odpotoval s 100.000 kronami na Ogrsko, da nakupi krompirja. Šel je skozi Pinzgau na štajerskem in se ustavil v gostilni Gregor. Tam so ga neznanci ponoči v sobi ubili s sekuro in oropali.

— Tri komunistične agitatorije, in sicer visokošolca Glasnerja iz Tarnopola in Ukrajince Djallova ter Mozesa Livšica so aretirali na Dunaju.

— Dunajski antisemiti zahtevajo, da se izženejo vsi galski židi. V to svrhu se je vršil velik shod 7. novembra v ljudski dvorani na rotovžu.

— Velikanski gozdni požar je uničil 70 hektarov gozda v Langkampfu pri Kufsteinu na Tirolskem.

— Zgorela gimnazija. V Nišu je požar uničil gimnazijo in več poslopij okoli nje. Škoda znaša okoli 6 milijonov dinarjev.

— Požar. Dne 3. t. m. okoli 1. popoldne je nastal med skednjem in hlevom kočarice Marije Makše v Biski vasi na dosedaj neznan način ogenj, ki je vpepelil kočo, hlev, svinjak, skedenj, vse poljedelsko orodje in 8000 kron denarja v gotovini, ki je bil shranjen v podstrešju. V plamenu so poginili tudi 4 prašiči. Škoda znaša 70.000 kron, zavarovalnina pa le 1200 kron. Ker so bila poslopja po večini lesena in s slamo pokrita, se ni moglo dosti rešiti vzlic hitri pomoči požarne brambe iz Mirne peči in vaščanov iz Biske vasi in okolice. — Dne 3. nov. je med 2. in 3. uro izbruhnil v lesenem, s slamo kritev vinskem hramu posestnika Antona Pera iz Dolnjih Toplic, občina St. Peter, ogenj, ki je hram ter zraven se nahajajoče nedovršeno prazno stanovanje istega posestnika vpepelil. Peru se je s pomočjo sosedov posrežilo še pravočasno rešiti svoj letenjski vinski pridelek, okoli 2000 litrov. Rešiti pa ni mogel vinske stiskalnice ter prazne vinske sode. Škoda znaša 30.000 K. Na kak način je ogenj nastal, se še ni moglo doznati.

Prosveta.

pr Prosveta franciskanske župnije vabi k diskusijskemu večeru, ki se bo vršil v četrtek dne 11. novembra ob 8. uri zvečer v dvorani na porti franciskanskega samostana. Vabil ga bo g. poslanec Smodej.

pr Pevski zbor »Glasbene Matice«. Za ženski zbor se vrše skušnje do nadaljnjega o torkih in petkih ob 6. uri zvečer, za moški zbor v istih dnevih ob 8. uri zvečer. — Odbor.

pr Za Dr. Jos. Cerinov jubilejni koncert vlada složno zanimanje, kar je dokaz, kako velike simpatije uživa kapelnik dr. Cerin med družbi, privatniki in mnogobrojnimi svojimi nekdajnimi učenci. Vstopnice za koncert se dobivajo v Dolenčevi trafiki, Prešernova ulica. Koncert se vrši dne 18. novembra ob 20. uri v dvorani »Uniona«.

(k)

Gospodarstvo.

BORZA.

LDU Zagreb, 10. nov. (ZNU) Devize: Berlin 186—188, Italija 530—534, New York 153—154, Pariz 880—910, Praga 165—166, Švica 2150—0, Dunaj 28.75—29. Valute: Dolarji 150—151, avstrijske krone 0—32, francoski franki 900—0, napoleon-dor 480—500, nemške marke 188—190, rumunski lei 230—235, italijanske lire 0—530, bolgarski lei 150—155, turške lire v zlatu 0—550, českoslovaške krone 0—170 souverign 0—560.

LDU Curih, 10. nov. Berlin 7.72½, Holandija 194.70, New York 651.50, London 22.09, Pariz 38.45, Milan 22.45, Bruselj 40.85, Kodanj 86, Stockholm 122.25, Kristijanija 86, Madrid 83, Buenos Aires 227.50, Praga 6.65, Varšava 1.80, Budimpešta 1.25, Bukarešta 9.25, Dunaj 1.80, avstrijske žigosane krone 1.30.

LDU Dunaj, 10. nov. Devize: Amsterdam 12.700, Berlin 662.50, Curih 7000, Kristijanija 5950, Kodanj 6000, Stockholm 8250. Valute: nemške marke 657.50, rumunski lei 710, bolgarski lei 500, švicarski franki 6975, francoski franki 2750, italijanske lire 1575, angl. funti 1500, amer. dolarji 430, carski rublji 310. — V prostem prometu: Zagreb 333—353, Budimpešta, plačila v čekeh poštne hranilnice 95—105, plačila v žigosanih kronah 95—108, mažarske žigosane krone 95—108, Praga 550—578, Varšava in Krakov v poljskih markah 118—138, českoslovaške krone 550—578, novi dinarji 1310—1360.

LDU Praga, 10. nov. Devize: Belgrad 241, Sofija 103.50, Dunaj 17, Zagreb 60, Varšava 17. Valute: dinarji 239, avstrijske krone 17, poljske marke 22.

g Decentralizacija uprave monopola. Komisija, kateri je bilo poverjeno izenačenje uprave monopola v celi kraljevini, je končala svoje delo ter se izjavila za decentralizirano organizacijo. Projekt zakona, ki ga je izdelala ta komisija, mora biti potrjen od upravnega odbora Uprave monopola in od finančnega ministra. Člani omenjene komisije so bili: upravitelj drž. monopola, njegov pomočnik, delegati finančnega ministra v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu, ravnatelji tobačnih režij ter ravnatelji tobačnih tovarn v Zagrebu in v Ljubljani.

g Trgovski promet med Jugoslavijo in českoslovaško. Českoslovaški urad za trgovino z inozemstvom je objavil seznam predmetov, ki se lahko izvažajo v Jugoslavijo brez zavarovanja valute.

g Odkup tobaka. 1. decembra t. l. začne uprava državnega monopola z nakupom tobaka v celi naši kraljevini. Računa se, da bo letošnja žetev zadostovala za pokritje naše potrebe za celo prihodnje leto.

g Trgovinska pogodba med Francijo in českoslovaško. V Parizu so podpisali delegati Francije-Českoslovaške trgovinsko pogodbe med obema državama.

g Lesna borza na Dunaju. Na Dunaju se je otvorila lesna borza, kateri se pripisuje velika važnost.

g Znižanje cen bakrene pločevine v Nemčiji. Kartel za baker v Kaslju je znižal cene za bakreno pločevino za 75 M. Dosedaj je bila cena 3365 M, danes 3290 mark.

g Kriza v francoski avtomobilski industriji je zelo resna, ker se francoske tvornice ne morejo uspešno boriti proti ameriški konkurenci, ki nudi svoje izdelke za 30 do 40 odstotkov ceneje kot pa francoske tovarne.

g Cene zelenjave na Dunaju so znatno poskočile in sicer vsled precejšnjega mraza, ki je nenadoma nastopil.

g Uvoz drv iz Češke na Ogrsko. V Budimpešti je ustanovljen sindikat skoro vseh budimpeštanskih drvnih firm in delničarskih družb za uvoz 20.000 vagonov drv iz Čehoslovaške. Nakupna cena znaša približno 170 K pri 1 kg. Za rekompencacijo izvozilo se bo iz Ogrske moko in vino.

g Luksuzno blago. Naredba, ki je bila izdana meseca marca od finančnega ministrstva, po kateri se prepoveduje uvoz luksuznega blaga, je ukinjena, ali pod pogojem, da se plača 10% od fiktivnega zneska. Namen tej naredbi je bilo, da se prepreči padanje jugoslovanske krone, oziroma da se popravi kurz naše valute. Med tem pa se je izkazalo, da se radi tega kurz

naše krone ni nič popravil, torej da ni tu merodajen samo uvoz luksuznega blaga in da je vkljub tej naredbi bilo dovolj luksuznega blaga pri nas. Blago se je utihotapilo in naredba je vplivala samo nemoralno na naš uradniški aparat. Ker država ni bila dovolj močna, da prepreči uvoz tega blaga, in ker ni hotela še nadalje pustiti korumpirati svojega uradništva, dovolila je uvoz, ali pod pogojem 10% carine. — Spet se je pokazalo, kako nepraktične, ne dovolj preučene navedbe izdajajo osebe, ki nočejo nobenega sodelovanja od strani trgovsko ter strokovno verziranih ljudi. Ni čuda potem, da je vsled nezadostne terminologije ter specializiranja prišlo do smešnih absurdnosti in da trpi v inozemstvu ugled naše države. Pasiva naše trgovske bilance, to je razlika med uvozom in izvozom, znašala je v preteklem letu (1919) čez dve in eden četrt milijarde. V tem letu naša trgovska bilanca ne bo boljša, ker nade, ki smo jih stavili v izvoz, se niso izpolnile, ker znaša komaj eno četrtino našega uvoza. Mi smo torej še daleč od tega, da bi bil naš uvoz enak izvozu. Treba bo še dosti mirnega in intenzivnega dela skozi celo vrsto let, to se pravi, da bo naša trgovska bilanca še dolgo pasivna in da ni mogoče popraviti naše valute kar z eno samo navedbo.

g Stanje Narodne banke SHS. Dne 15. oktobra je znašala metalna podlaga Narodne banke 429.146.094,28 dinarjev, za 2.098.489,26 dinarjev manj nego 8. oktobra 1920. Posojila, ki jih je banka dala, znašajo 162.236.556,21 (+ 12.192.280,54). Novčani Narodne banke v prometu znašajo 29.447.882,130 dinarjev, za 25.721.225 dinarjev več nego 8. oktobra 1920. Na vsakega prebivalca pride 210 dinarjev, kar je premalo za današnjo draginjo in ovira redno razvijanje trgovskih poslov.

g Udruženje srbskih industrijalcev. Na inicijativo industrijske zbornice v Beogradu se je ustanovilo udruženje industrijalcev z nalogo, da obnovi svoja industrijska podjetja in da jim nabavi stroje ter material za delo. Udruženje je že začelo poslovati, ali ker je njegov kapital nezadosten, je dobilo od ministarstva ishrane i obnove za dva milijona dinara kredita.

g Spor radi avstrijskih sekvestrov. Naša vlada je deloma ukinila sekvestre nad imetjem avstrijskih državljanov. Avstrijska vlada pa noče ukiniti sekvestra nad imetjem naših podanikov, dokler ne ukine naša vlada tudi ostali del sekvestrov. Ta akt avstrijske vlade je nasproten mirovni pogodbi. Sekvester nad imetjem avstrijskih podanikov nam služi kot garancija za izpolnjenje sen-žermen-ske pogodbe, a sekvester nad imetjem naših podanikov v Avstriji je samo garancija, da bodo naši podaniki plačali avstrijskim firmam svoje dolgeve. Naše ministarstvo bo poduzelo potrebne korake in ako bo potreba, tudi represalije.

g Kriza v industriji žveplenk. Ena najstarejših, najpopolnejših in najmočnejših naših industrij, to je industrija žveplenk, stoji pred nevarno krizo. Tovarnice bodo morale delavstvo odpustiti in obrat ustaviti, ker se na merodajnih mestih dela in odločajo brez sodelovanja interesiranih krogov. — Z ukazom od 20. avgusta stopile so navedbe srbskih monopolov v veljavo tudi za ostali teritorij naše države, torej uvede se tudi monopol na žigice. Z navedbo od 1. novembra 1920 povišuje se dosedanja monopolna taksa od 126 dinarjev na 500 dinarjev v zlatu od 100 kg ži-

gic, ki se ima pobirati pri izhodu blaga iz tovarnice, a za izvozno blago pri ocarinjenju. Sedaj pa pride kritični moment. Največja tovarna žigic v Osijeku je bila do maja pod sekvestrom in je morala svojo produkcijo dati upravi drž. monopola v Beogradu. Ostale male tovarne niso mogle kriti domače potrebe in trgovci so bili navezani na uvoz žigic iz inozemstva. Na uvoz se ni pazilo, količine ne kontroliralo in posledica je, da je cela država preplavljena s tujimi žigicami, ki so uvožene po prejšnji nizki monopolni taksi. Naknadnega doplačevanja monopolne takse za to uvoženo blago finančni minister ni odredil in tako konkurirajo razni špekulanti ter verizniki uspešno z domačimi tovarnicami. Tovarne morajo plačati takoj takoj ko blago gre iz magazina, in sicer 54-4 vin. pri škatlji. Tako so tovarnice morale zvišati ceno, verizniki so jim sledili do bližnje tovarniških cen in prodajajo blago z velikim dobičkom in država nima od povišanja takse ničesar. Dokler je bila osiješka tovarna pod sekvestrom, je morala po razmeroma nizki ceni pošiljati svoj proizvod v Beograd, a sedaj, ko je sekvester ukinjen, izjavlja uprava drž. monopola, da je Srbija za letos že preskrbljena z žigicami, kupljenimi v Londonu, in osiješka tovarna naj razpeča svoj produkt, kjer more. V pogajanju z Nemško Avstrijo od 25. avgusta t. l. se naša država obvezuje uvoziti žigic za 12.000.000 kron. Za riž, kavo in sladkor se mora povišana trošarina naknadno plačati, a za velike zaloge žveplenk pa ne. Osiješka tovarna, ki proizvaja dnevno 75 zabojev žigic, bo morala obrat v kratkem ustaviti in čakati na boljše navedbe, ki ji omogočijo nadaljno poslovanje. Delavstvo pa naj čaka in strada do tedaj!

Sodišče in policija.

s Tatvine čebel. V Markovcu je bil iz čebelnjaka pred kakimi 5 tedni ukraden panj čebel vreden 500 kron. Prazen panj so našli pozneje na vrtu graščine Kočavas. Kmalu na to so pa bili Komidarju zopet trije panji čebel ukradeni in je bil Komidar oškodovan za 1000 kron. Posestnikoma Francetu Zabukovcu in Ivanu Ravšlju iz Markovca sta pa bila vsakemu ukradena po dva panja čebel.

s »Saj sva midva tako, kot pes in mačka!« je rekel neko nedeljo v ljubljanski okolici dvajset Lovrenc B., ko je naletel na dva »prava« lovca iz Ljubljane, katera sta v »Mačkovem bloku« proti večeru čakala vpada rac. Prava lovca iz Ljubljane sta zagledala pred seboj sključenost postav s puško na strel pripravljeno v roki. Ljubljanski lovec je skočil proti divjemu lovcu in ga je vprašal za orožni list in lovsko izkaznico, katerih seveda ni imel, narkar mu je povedal lovec iz Ljubljane, da se bosta videla pred sodiščem. Divji lovec mu je odgovoril: »Prav, saj sva midva tako kot pes in mačka!«

s Tatvica v Jami. Ko so bili vsi Jenkovi iz Jame št. 26 v vaski cerkvi pri sv. maši, je izrabila to priliko neka tatvica in pokradla iz zaklenjene hiše Jenkovim obleke, zlato zavrtno verižico in nekaj denarja, tako da so Jenkovi oškodovani za 4800 kron. Tatvica je stara približno 41 let, srednje močne postave in je odšla potem, ko je izvedla tatvino, po gozdu proti Bitnju s polnim nahrbtnikom, s culo v eni in z obleko v drugi roki.

s V Kranju prijeti tatovi. Usnarjeva žena Marija Zupan iz Kranja št. 32 je zapazila, da se štiri ali pet mož klati pri pivovarni Mavrilija Majerja. Precej je sumila, da nameravajo najbrže iz skladišča trgovca Franca Sircu ali pa Mavrilija Majerja kaj ukrasti, ker so imeli pripravljen en Majerjev voz. Zupanova je obvestila orožnike v Kranju, ki so se podali na lice mesta, toda moške so z vozom že odšli. Orožniki, kateri so sodili, da se bodo sumljivi moške najbrže kmalu vrnili, so se skrili in prežali na tatove. Ob pol desetih je pripeljal Aleš Rozman iz Prebačeve voziček čez savski most proti Majerjevi pivovarni in orožniki so ga ustavili. Povedal jim je, da so on, njegov brat Franc Rozman, Fr. Kavčič in Jakob Bernard ukradli sode petroleja trgovcu Francu Sircu in ga odpeljali nekam v Stražišče. Orožniki so vse štiri zaprli in še v tisti noči dobili tudi ukraden sod vreden 5785 kron. Kavčič je orožnikom tudi povedal, da je Bernard vlomil meseca junija v Rantovo skladišče.

s Okradeni begunec. Vidrihu Antonu iz Vevdravna pri Beljaku, ki je kot orožnik služil na Koroškem, je bila v nekem ljubljanskem prenočišču ukradena zelena listnica, v kateri je imel okoli 400 K denarja in popotni list.

s Goljufija. Gospod Marijo Trumbič, farmacevt v Ljubljani, je posodil meseca septembra nekemu I. G. 35.000 kron, ker mu je ta zatrjeval, da bo z medicamentami, ki jih ima v Zagrebu, poravnal dolg, česar pa ni storil in je ogoljufal še več dijakov za večje ali manjše zneske.

s Vlom v Stožicah. Dne 9. novembra t. l. je bilo ob pol 2. zjutraj vlomljeno pri posestniku Francetu Persinu v Stožicah št. 14. Vlomilec je zlezal skozi okno v čumnatu in odnesel denarja in drugega blaga v vrednosti 9800 kron.

s Z vilami in s sekuro sta napadla 6. t. m. Ivan Petač, posestnik iz Zg. Pirnič št. 80 in njegov sin 47 letnega oženjenega posestnika Franca Rozmana iz Zg. Pirnič št. 45 in ga nevarno ranila.

s Velika tatvina v Grabčah. Kovaškemu mojstru Jožetu Pogačarju v Grabčah št. 24, občina Gorje, je bilo ukradeno srebrnine in zlatnine v vrednosti nad 8000 kron.

s Okradeni mlinar. Pri mlinarju Blažu Lotriču v Lipnici je delal kot mlinarski pomočnik 19 letni Matevž Benedičič, ki je majhne postave, slaboten, bledega obraza, kostanjevih dolgih las. Benedičič je Lotriču ukradel razne reči in ga oškodoval za približno 3000 kron.

s Nasilen sin. Janez Dežman iz Ribnega štev. 58 je prišel nekega dne v gostilno Marije Ferjanove v Ribnem št. 6, v kateri je bil med drugimi gosti tudi njegov oče Matevž Dežman iz Ribnega št. 35. Sin je očeta zmerjal in ga končno napadel in sunil z nogo v levo stegno. Gostje so preprečili nadaljni napad, gostilničarka je pa odpravila Janeza Dežmana iz gostilne in zaprla vrata za njim. Oče je pri drugih vratih zapustil gostilno in razgrajal, razbil šipo, odprl okno in skočil nazaj v gostilniško sobo, v kateri je mahal z odprtim nožem okoli sebe in suval v mizo z njim.

s Ukradeno perilo. Pomorskemu kapitanu v p. g. Vincencu Kubelki na Poljanski cesti št. 18 v Ljubljani je bilo ukradeno perilo vredno 3460 kron. Detektiv Blok, kateri je poizvedoval v zadevi, je ugotovil, da je ukradla perilo Josipina Gorišek, kar je ta tudi priznala.

s Prijeta ubegla kaznjenska. Nadstražnik Ivan Kretič je v hlevu pri Balkanu na Wilsonovi cesti 33 aretirali Marijo Lenarčičevo, katera je 25. oktobra letos nobegnila iz zaporov ljubljanskega deželnega sodišča.

s Nepoštena služkinja. Upokojenemu mornariškemu kancistu Ludoviku Polancu je ukradla služkinja majhne postave, črnih las, precej krepka, kateri manjka v zgornji čeljusti spredaj 4 do 5 zob, ki govori boljše nemško kakor slovensko, obleke in krila v vrednosti 6730 kron. Tatvica je okroglega in bledega obraza. Predno je odšla, je pustila na kuhinji mizi s svinčnikom popisani listič: »Prosim knjigo pošljite v občino Celje, ker knjiga ni moja!«

s Vlom v škofji Loki. Trgovcu Antonu Kašmanu v škofji Loki št. 33 je bil iz zaklenjenega skladišča v Vincarjih ukraden zaboj vžgalice vreden 4800 kron, trgovcu Josipu Deisingerju pa tudi zaboj vžgalic.

— »Žepni koledarček za leto 1921.«

Kakor lansko leto je izšel ta koledarček v isti zelo prikupljivi in priročni, mali, žepni obliki in okusni vezavi tudi za leto 1921. Prodajna cena znaša v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani do novega leta K 12. Po novem letu se prišteje doklada. Trgovci, ki želijo popust, si koledar pod istimi pogoji, kakor v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani, naroče tudi lahko v podružnici Jugoslovanske knjigarnice na Gosposvetski cesti št. 10, ali pa v knjigarni »Ilirija« v Kranju.

— Jugoslovanski skladni koledar za leto 1921 z velikimi številkami za pisarne, gostilne in druge javne lokale. Vsako leto je občinstvo po tem koledarju najbolj spraševalo, saj je potreben v vsakem javnem lokalu, pristojba pa tudi v zasebno stanovanje; ker pa zahteva natisk tega koledarja največ tehničnega dela in zdatno porabo tiskarskega materiala, je moral lansko leto kljub splošnemu povpraševanju izostati. Za leto 1921 je pa, četudi so dobavni stroški ogromni, že zopet na razpolago v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani in v mnogih drugih trgovinah. Prodajna cena, ki znaša K 30, je razmeroma skrajno nizka. Draginjska doklada, ki je v knjigotrštvu običajna, se do novega leta ne bo računala, le trgovci izven Ljubljane in Kranja si priručnajo stroške za poštnino. Po novem letu odpadejo ti stroški, mesto njih pa si bodo vse knjigarne računale običajno in predpisano 20 odstotno draginjsko doklado in bo veljal torej Skladni koledar K 36. Koledar dobe trgovci pod enako ugodnimi pogoji v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani ali Podružnici Jugoslovanske knjigarnice na Gosposvetski cesti št. 10 nasproti luteranske cerkve, ali pa v Knjigarni »Ilirija« v Kranju.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psihromet v C	Nabo, vetrovi	Padavine v mm
9./11. 21 h	748	4,5	0,8	obl.	—
10./11. 7 h	747,7	3	0,9	megla	—
10./11. 14 h	746,6	5,5	0,9	jasno jv.	—

Gospodična želi nastopiti mesto blagajničarke. Začetna plača, samo hrana in stanovanje! Nastop lahko takoj! Naslov in ponudbe se prosijo na upravo lista pod »Blagajničarka 4570.«

Kanje od petroleja plačuje po K 58.— za dve z zabojem vred postavno vsake železniške postaje Sever & Komp. Ljubljana. 4572

Pozor gostilničarji! Velik orkestrion za gostilne, kateri svira 16 komadov, v prav gobjem stanju, se prodaja za Kr. 10.000.— Vidi se lahko vsaki dan pri ravnateljstvu tovarne cements, Zidani most. 4574

Kupim proti takojšnji dobavi večjo množino bukovega ogilja tla. V ponudbi je označiti železniško postajo (kjer bi se ogilje nakladalo) in zadnjo ceno. Ponudbe je vposliti na Ivan Sancer, lesna trgovina Celje — Benj. Ipavčeva ulica 11. 4577

Majhna hiša (tudi z vrtom ali kako njivico na deželi se kupi. Ponudbe na upravo lista pod »majhna hiša« 4567

Soho za stanovanje, če mogoče z majhno kuhinjo, na deseti lči stavlja. Ponudbe na upravo lista pod »Stavilja« 4568

Resna ženina ponudba. Orož. postave, jevodja, ki lahko zamenja službo za drž. uradnika, iz postene rodbine, Primorec, samostojen, 32. let, zdrav, zelo prikup, zunanosti in blag, značaja se želi seznaniti z ljubko gospodično primerne izobrazbe in lepe preteklosti, izurjeno v kuhinji in gospodinstvu. Dopise s podatki se prosijo pod »Jednos 4599« na upravo. Tajnost čisto ne jamčena.

Parolo, ameriški nudi tverda K. A. Parolo, dragar, Lu Jiana. 4578

Udova, fino izobražena, se sprejme kot vzgojiteljica in družabnica. Ponudbe pod »Udova 4571« na upravo tega lista.

Zraven proste stojnice se prodajajo goveja telra in glavina ler. po 10. K kg. Stojnica Ivan M. 4565

Proda se eno hiša v Dolenji vasi št. nadstropna 44. p. Selca z vrtom. Izve se več pri Mariji Benedik v Kranju Cerkevna ul. 20. 4550

Prodasta se dve kravi - mekarici lelepi in dobri breja, druga po teletu. Poizve se v Ljubljani Poljanska c. 45.

Sprejmeta dve služkinji za pomivanje se in dobri plači in hrani. Vpraša se v restavraciji pri »Slonu«.

Popolno opremljen velik, dobro znan

hotel

v večjem kraju na Gorenjskem se odda v najem radi rodbinskih razmer. Radi zimakega sporta in letovišča ga tuji zelo obiskujejo. Pogoji za najemnika zelo ugodni. Naslov v upravi »Slovenca« pod hotel 4575.

Popolno opremljen velik, dobro znan

hotel

Popolno opremljen velik, dobro znan

hotel

Javna dražba.

Prodajalo se bo 12. novembra 1920 od 9. ure naprej v Ljubljani na Celovski cesti (pivovarna Unio) št. 153 razno pohištvo, preproge, civilna in vojaška obleka, razno perilo in častniška oprema, ceviji, razna posoda, leseni, pleteni in usnjeni potni kovčegi, sedla s konjsko opremo, triedrli etc. in en voziček (koleselj).

Hiša

v bližini mesta pripravna za vinsko trgovino ali kako drugo obrt se ceno prodaja. Vprašati je pod »Hiša« 4543 na uprav. »Slovenca«

Lanišče

in predivo

kupuje v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah

Terilnica in predilnica

Anton Sinkovec

Grosuplje.

Auto-mobili in kolesa njih deli in oprema pnevmatika garaža in delavnica J. GOREC Ljubljana, Gosposvetska cesta 14 Vegova ulica šte. 8.

Odgovorni urednik Mihael Moškerc v Ljubljani.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.